

# ÉLEK

gurtnik stb.  
kon kaphatók  
f. Gluj,  
Telefon 9 10.

széktől

it'i Allásra. Pá-  
ró férfi tanerők,  
at és alapos to-  
tudják. Fizetés:  
kés különböző

abalarilor 1. sz.

Az iskolaszék

DEAL

pjal.

elfo-

lt az

# AL

latt készülnek  
dinand 8.

at építhet a  
éssel.

5000 drb.  
nagy méretű  
stb. Gyártja  
oggal

társaság  
ulya 310 kg.

# GOK

glák az összes  
Pékkemence-  
k, lapok és  
quarchomok.  
referenciákkal  
e, 12 millió

unedoara).

ta táviratcim:

DT  
MACHER  
IUMA  
SOV  
150 szám.

gyintézet, mely-  
gyógyászati-  
tatnak, de ra-  
elével minden-  
atórium a fő-  
alatt elérhető.  
intézet (átvillá-  
emia, Kvarc-  
pia, stb.). Lift  
k az állomástól  
s tulajdonosok:  
r Károly  
rossói sebészeti  
orvosa.

181  
I. Disztr. 2. II. 8.  
Dl. Ramasetter Róbert  
Budapest

**ESZDŐ-POLITIKAI-NAPILAP**

**FIZETÉSI ÁRAK**  
Romániában

gész áron	1050
Félévesre	510
Negyedévre	290
Egy hónapra	100

Az előfizetési ára „Föld”  
című folyóirattal együtt  
hav-ként 10 lejjelel drágább

Csehszlovákiában

Egy hónapra	ck 40-
Egy szám ára	ck 2-

Legjobb minőségű chinaezett  
**gyertyatartók és disztárgyak**  
nagy választékban  
**DUNKY & BEER**  
élszörűzetben  
Cluj, Piata Unirii 29. (Layda-cukrászda mellett).

### A tízéves román hadüzenet

Zsoltán cserében, hivatalos ünnepekkel nélkül mulott el tegnap Nagyrománia egyik legjelentősebb évfordulója. Augusztus 15-én mulott tíz éve annak, hogy Románia megüzente a háborút a központi hatalmaknak s hogy az első román csapatok keresztülmasíroztak a Kárpátokon. Lehet, hogy ez a nevezetes dátum a naptárcsere miatt bukott ki, vagy toldódott el tizenhárom nappal későbbre a hivatalos ünnepek sorából, mert a harcba induló kis Románia még a Gregorians naptárral mérte az időt. A most érvényben lévő Julianus naptár szerint pedig már augusztus 28-át írtek, amikor Károly király történelmi napirányát felolvasták a csapatoknak.

Még a győztes hatalmak közül sincs egyetlen államnak sem annyi joga ünneppéggel megülni a háborubalépcs évfordulóját, mint Romániának. Egyetlen ország sem ért el annyi eredményt és egyetlen ország sem tudta olyan mértékben megvalósítani háborús aspirációját, mint Románia. Két éve tartott már a nagy gyűrűzés a világnak mind a négy táján és Románia, amelynek legtöbb oka volt hadba szállni, csak állt és várta a nagy világégés ropant tengerében, meg tudta őrizni jósan hidegvérét az ágyuk és gázbombák pokoli zürzavarában s állandóan latolgatta a lehetőségeket. De végül megtalálta az alkalmas pillanatot arra, hogy a két éves tusában elfáradt ellenfelet pihent csapatával új akadályok elé kényeszerítse.

Hét éve már, hogy az utolsó ágyulövés is elnémult és a bombák füstjéből eleven valóssággá bontakozott ki a román nemzet évszázados ködképe: Nagyrománia. És míg a többi győztes országot hatalmas gazdasági katasztrófák rázták meg, addig Románia simán és nagyobb zökkenő nélkül uszta meg ezeket a válságokat, a munkanélküliség és az éhség s a háboru utáni idő e két legkegyetlenebb szörnyeteget elkerülte Nagyrománia határait. A román katona tehát megtette kötelességét, megteremtette Nagyromániát és olyan pillérekkel támasztotta alá, amelyek megvédték minden külső és belső megrázkódtatástól. Am lássuk, vajjon a polgári rendnek és a békének katonái a politikusok és hivatalnokoknak hadseregei megtették-e kötelességüket, vajjon hozzájárultak-e ahhoz, hogy a katonák által megteremtett Nagyromániából valóban Nagyrománia legyen.

Ezen a ponton magabiztos és elmélyedő meditáció kell legyen a tízéves évforduló mind azoknak, akiknek kezébe volt letéve ennek az országnak a fejlődése. A katonai győzelmet nem követi nyomon a béke nagyvonalu lendülete, a szélesebb konturok kibontakozásának sekélyes a gyűlölet és apró pártzenvedély állta el az utóját. A közigazgatási apparátus még a régi Kisromániáé, csak ijesztővé nőtt groteszk arányokban. Holott Nagyrománia nagy, nyugati alapokra fektetett egészséges, levegős és hozzáférhetetlen adminisztrációs gépezetet követel.

Azok, akik Ujrománia számára a törvényeket szabták, szemükkel még mindig Kisromán-

nára vannak beidegződve, a megszerzett gazdasági pozíciók védelmében lehetetlenné tették a megnagyobbodott ország iparának és kereskedelmének nyugati arányokban való fellendülését, holott az eleven pezsgő kereskedelmi és ipari élet legfontosabb erőforrása egy ország nagyrafejlődésének.

## A Cuza-párt jasi kongresszusa meghirdeti a harcot az összes kisebbségek ellen

### Bizalmat szavastak Cuzának. Codreanu szeptember 15-ére ellengyűlést hívott össze Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, augusztus 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap zajlott le Jasiban a Keresztény Nemzetvédelmi Liga naggyűlése, amelyen 52 megyei szervezet elnöke vett részt. A gyűlésen Malai Titus, Vasiliu kolozsvári ügyvéd, Mota szászvárosi lelkész, Gezenescu, Samuleanu és Catuneanu egyetemi tanárok szözláltak fel. A gyűlés napirendjén a következő pontok szerepeltek:

A Keresztény Liga és az egyház, a Keresztény Liga és az ifjuság, a Keresztény Liga és a kisebbségek, a Keresztény Liga és a fascizmus.

Várakozás ellenére az ülés a legnagyobb rendben zajlott le. Elhatározták, hogy megváltoztatják az alapszabályoknak a kisebbségekre vonatkozó pontját és kimondták, hogy az etnikai kisebbségek létezésének jogosultságát nem ismerik el. A gyűlésen igen heves kijelentések hangzottak el a fascizmus ellen. A gyűlés végén hivatalos kommunikét szöve-

A román katona megtette kötelességét és átadta helyét a béke harcossinak, s ha majd ezek is annyi kötelességtudással és önzetlenséggel fogják szolgálni a békét, mint amennyivel a katona szolgált a háborút, akkor meg fog születni a béke értelmében vett Nagyrománia is.

gezték meg, amelyet nyilvánosságra hoztak. A kommuniké így szól:

A keresztény Nemzetvédelmi Liga augusztus 15-én a jasi Bejan-teremben megtartott gyűlésén elítéli azokat a támadásokat, amelyek a Liga vezetősége ellen a „Cuvantul” hasábjain jelentek meg. A Liga bizalmát fejezi ki Cuzának, aki mellett szolidarisan sorakozik fel az egész vezetőség.

A hivatalos kommunikét mind az 52 megyei szervezeti elnök aláírta. Ma folytatták az ülést és a szervezet reorganizálásának kérdését beszélték meg. Elhatározták, hogy az eddigi 7 kerületi központot 25-re emelik fel, úgy, hogy minden két megyére egy kerületi központ essék. Az időszaki választásokra Budruha tanítót, Catuneanút, Valér Románt, Marionescu tábornokot és Neculcea ezredest jelölték.

Zelea Codreanu, aki akcióját a gyűlésen nem tudta érvényesíteni, szeptember 15-ére ellengyűlést hívott össze Bukarestbe.

## Oroszország kiterjeszti befolyását a szomszédos államokra

### Anglia ellen irányul az első ássial hármasszövetség

(Varsó, aug. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt diplomáciai körökben óriási feltűnést keltett az a hír, hogy Oroszország, Afganisztán és Perzsia között előzsi szövetség jött létre. Ezzel kapcsolatban a perzsa kormány Moszkvába küldte egyik miniszterét, hogy a különböző függő kérdéseket rendezze. Az erre vonatkozó teheráni hírek különösen az angol sajtóban találtak élénk visszhangra. Így például a „Daily Telegraph” szerint a perzsa kormánynak ez a lépése egyértelmű azzal, hogy Perzsia teljesen orosz-török befolyás alá került és örökidőkre eltávolodott Genfől és a Népszövetség eszméjétől. A perzsa kormány a vasúti és víziutak kiépítését nemrégiben amerikai, német és francia érdekeltségekre bízta és az angol ipart teljesen háttérbe szorította. Az amerikai petroléum-érdekeltségek és a szovjetkormány között létrejött megállapodások is arra vezethetők vissza, hogy Perzsia a petroléumszükségletét a jövőben Oroszországból akarja beszerezni.

tott a garancia-szerződés ügyében. Kijelentette, hogy Birk eljárása elcsúszott volt, mert a Piip által kezdeményezett oroszellenes szövetkezésből semmi sem lett. Lengyelország tett ugyan erre ajánlatokat, de a kormány nem fogadta el.

A parlamenti vita rendkívül elmérgesedett akkor, amikor bejelentették, hogy Birk lemondásának publikálása után azonnal szovjet szolgálatba lépett. Kijelentette, hogy az eszt-kormány parancsának nem fog engedelmességet. A parlamentben igen éles kirohanások hangzottak el Birk ellen, mert valószínűnek tartják, hogy árulásával kiszolgáltatja a szovjet külügyi hatóságoknak Esztónia összes titkos iratait.

### Irredenta-pör Lengyelországban

Moszkva keze van benne abban a nagyarányú irredenta-pörben is, amelynek tárgyalását a napokban kezdték meg a vilnai lengyel katonai hatóságok. A pörnek harminchárom fehér orosz vádlottja van, akiket azzal vádolnak, hogy 1924-ben és 1925-ben összeesküvést szöttek Lengyelország egy részének elszakítására és a fehér-orosz szovjetköz-társasághoz való csatlósásra. A vádirat szerint az összeesküvők kapcsolatban állottak a minzki csehával és Lengyelországban orosz pénzzel fölkelő-osztásokat szerveztek. A tárgyalás hosszabb időt vesz igénybe, mert százötvennél több tanút idéztek be.

**Estrella Tangó és a La Barcelona**  
Charleston a két legnépszerűbb száma a világvárosi mulatóknak. Nagy rádió sláger. Fekete Tivadar szövegével most jelentek meg. Darabja 30 lei, Moravetz kiadás, mindenütt kapható. Egyéb slágerek: Va'encia 30 lei, Pique Dame 24 lei, Mon Plaisir 24 lei, Valentino 30 lei, Sonja fox 30 lei, mindenütt kaphatók. 8

## A technika új csodája felé

A drótnélküli energiaátvitel problémája

A korszakalkotó és nevezetes találmányok és felfedezések érdekes karakterisztikuma, hogy a nyugtalan, a folyton előretörtető emberi szellemet mindig újabb és újabb, gyakran kivihetetlennek látszó problémák megoldására ösztönzi. E karakterisztikum magyarázza meg azt a látkető, lázas munkát, amelyet napjaink szorgalmas felfedezői az elektrotechnika, de különösen az elektromágneses hullámok terén kifejtettek. A technika éppen ez utóbbi ága az, amelynek eredményei páratlanul állnak a technika egész fejlődéstörténetében. Egy pár évtized telt el csak Hertz teoretikus és Marconi praktikus kísérletei óta és mégis ma már az egész földkerekséget egy titokzatos és elszakíthatatlan kapcsolat köti össze. A légkör misztikus futárjai, az elektromágneses hullámok szédületes gyorsasággal röptik világágra az emberi gondolat élő kifejezőjét, a hangot, az emberi cselekvés pontosan hű álló, vagy mozgóképét. Elektromos hullámok segítségével ma már bámulatos biztonsággal kormányoznak légi, szárazföldi és tengeri járműveket és így közvetve bár, hatalmas energiámmennyiségeket tesznek át jelentős távolságra.

Ilyen csodával határos eredmények után az örökké mozgó feltaláló szellem új célokat keres és ma már olyan álmok megvalósítására törekszik, mint például a fény, hő és munkaenergia közvetlen, azaz drótnélküli áttétele. Kétségtelenül merész és fantasztikus cél ez, megvalósításának lehetősége felett szakkörök is sokat vitatkoznak. Abban mindannyian megegyeznek, hogy az eddig ismert eszközök segítségével nagymennyiségű elektromos energia áttétele fizikai lehetetlenség. Oka ennek a sugárzás azon törvénye, amely szerint a rezgő test középpontja egy hullámszerű rezgésterjedésnek, mindaddig, amíg a rezgést reflexio, vagy ellenzőszerűen ható test nem gátolja. A rezgő testet a térben gömbalakban terjedő rezgés-zónák veszik körül és egy-egy ilyen gömb bármely pontján a felfogott rezgési energia mennyisége a felfogó test és a sugárzást hordó gömb felületének egyenes, a küldő és felfogókészülék közötti távolság fordított viszonyától függ.

Igy például egy küldőantenna eléggé tekintélyes 1000 Kw-os (Kw = kilowatt) energiámmennyiségéből egy a küldőállomástól 3 km-nyire levő 1000 m. hosszú, 100 m. magas felfogó antenna a legjobb körülmények között is csak 1-75 kw-ot, azaz a küldött energiámmennyiségnek 0-175 százalékát fogja fel. Az ilyen drótnélküli energiaátvitel hatásfoka oly csekély, hogy józan ésszel alig lehet az efajta módszerrel dolgozó energiaellátás kiépítésére gondolni. Az említett esetben még csak olyan nevetséges távolságról van szó, amelyet a fémvezetékes áttétel segítségével 90 százalékos hatásfokkal lehet áthidalni. A drótnélküli energiaátvitel veszteségei a távolság harmadik hatványa szerint növekednek, úgy, hogy az előbb említett antenna 5 km. távolságban 0-38 kw-ot, 10 km. távolságban 0-0475 kw-ot, azaz a küldőenergia 0-038, illetőleg 0-004 százalékát tudja csak felfogni. A probléma megoldása ilyen uton nyilván lehetetlen, bár sokkal kedvezőbb volna, ha az elektromosság gömbalakú sugárzását reflektorok segítségével irányított, azaz kupakalaku sugárzásá lehetne alakítani, mint például a parabla-tükörrel ellátott ivlámpa irányított fényzóróját.

A veszteség még ez esetben is hatalmas lenne, úgy, hogy a távolság négyzetével csökkenő energiakihasználásról lehetne csak szó. Nagyobb távolságokon a fémes vezetőkkel a módszer sem versenyezhet, hiszen említésre méltó energiámmennyiség drótnélküli áttétele az említett energiaszóródás mellett olyan hatalmas energiámmennyiségek kisugárzását követelné, amely jelen eszközeinkkel gazdaságosan el nem érhető.

Kétségtelenül más ut vizs e nagyfontosságú kérdés megoldásához és bár ez az ut hosszú és fáradságos, előbb-utóbb célhoz vezet. Kü'önösen professzor Dibble, a pittsburgi „Carnegie Institut of Technolog” nagytudású tanára vallja e nézetet, tudományos kutatásai alapján. Kísérle-

teinek eredményeiről egy legutóbbi amerikai mérnökhonferencián beszámolót tartott. Véleménye szerint a drótnélküli energiaátvitel megoldható, speciális és eddig még ismeretlen készülékek segítségével. Mindenekelőtt egy minimális szóródású küldő és kontrollor készülék szerkesztendő, valamint egy nagy felvevőképességű detektor, amely a felfogott energiát egyúttal megerősíti.

Napjaink legutóbbi eredményei után e feladatok megoldását bátran remélhetjük. A drótnélküli elektromos hang, a napjainkban készülő elektromos távmozi és messzelátó után a követ-

## Nagyvárad kereskedő- és iparostársadalma napirenden tartja a kamatmaximálás kérdését

Mozgalmas taggyűlés a Kereskedelmi Csarnokban. Kilenc pontban terjesztik a kormány elé a gazdasági és hitelélet sérelmeit. Országos akcióvá stélistik az uszora elleni harcot

(Orsdea-Mare-Nagyvárad, augusztus 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagy érdeklődés előzte meg a Kereskedelmi Csarnok által vasárnap délelőtt összehívott taggyűlést, amelynek a Csarnok által megindított bankkamat maximálási akció ügyében kellett állást foglalnia. A gyűlésen valamennyi nagyváradai pénzintézet vezetője megjelent. Popper Ákos dr., a megjelentek idővölése után a következő elnöki megnyitóbeszédet tartotta:

— Silbermann Jenő dr. és társai egy hetven aláírással ellátott beadványt intéztek a Csarnokhoz, amelyben rendkívüli közgyűlés összehívását kérik és felhívják a Csarnokot állásfoglalásra a pénzügyi, a drágasági viszonyok és a kamat-uszora megszüntetése tárgyában. Az elnökség és a választmány megbízásából dr. Fried János főtitkár határozati javaslatot készített ebben a tárgyban, amelyet a gyűlés elé fogtak terjeszteni.

— Megjegyezni kívánom, hogy mint a Kereskedelmi Csarnok elnöke, azért is vállaltam e gyűlés elnöki tisztét, mert a hírlapokban megjelent közlések úgy állították be ezt a kérdést, mintha az akció a pénzintézetek ellen irányulna. Ez nem áll. Minden komoly pénzintézet és komoly pénzintézet vezető ambiciójára, hogy a kereskedelemnek és iparnak a legolcsóbb kamatfeltételek mellett állhasson szolgálatára. Lojálisan elismerem és megértem azt, ha mindazok, akik hitelt vesznek igénybe, feljajdulnak a magas kamatok miatt. Itt is találkoznak bankosok és kereskedők, mi is feljajdulunk, hogy kénytelenek vagyunk drága pénzt igénybevenni és egyaránt várjuk az időt, amely meghozza a kétségbesítő állapot megváltozását.

Ezután dr. Fried János emelkedik szólásra és hosszabb beszédben ismerteti a Csarnok választmányának álláspontját ebben a kérdésben, majd a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Irjon fel a Csarnok a kormányhoz és ugyanilyen eljárásra kérje a tárastületeteket is és felterjesztésében ismertesse a jelenlegi türelmetlen gazdasági helyzetet és kérje, hogy annak megjavítása érdekében:

1. A gyors jogszolgáltatással adják meg a belföldi és külföldi tőke nyugodt kihelyezési lehetőségét.
2. Stabilizálja a kormány a lejrt minél előbb.
3. Tegye lehetővé a külföldi tőke beözönlését a kereskedelmi és ipari vállalatok céljaira.
4. Emelje fel a jegybank a hiteleket minden arra érdemes pénzintézet és iparos részére.

5. A bankjegymennyiség elégtelensége esetén külföldi hitellel fedezett lej bankjegyet bocsásson a piac rendelkezésére.

6. Hozza rendbe a vasutakat, a posta-, telefon- és távírdaszolgáltatást.

7. Léptesse életbe a jegybanknál a zsró- és klíring forgalmat, ugyszintén a postatakarékpénztári átutalási lehetőséget is.

8. Alkalmazza mindazon eszközöket és módokat, amelyeket a közgazdasági tudomány és a tapasztalat a gazdasági élet szanálására alkalmasnak tart.

közö lépés a fény, hő és munkaenergia drótnélküli áttételének megoldása.

Felbecsülhetetlen következményekkel járna e célok megvalósítása, talán egészen f-jjretőre állítaná jelenlegi gazdasági berendezésünket. Kiaknázhatalan földrészeket lehetne intenzív gazdasági és mezőgazdasági területekké változtatni, elszállíthatatlan energiakészleteik elektromos fény, munka- és hőenergiává változtatása által. A groteszk gondolat, a „Tűz a poison”, amint az egy fantasztikus regényben kifejezésre jut, ilyen értelemben sokat veszít fantasztikus romantikájából.

r. e.

9. Ellenesetben az ország kereskedelmének és vele együtt a gazdasági élet többi ágainak is előrelátható összeomlása el nem kerülhető. Silbermann Jenő dr. felszólalásában indokolja a bankkamat maximálásának szükségességét. Leszögezi, hogy az uszora elleni küzdelem a törpe-bankok és zálogházak ellen irányul, tehát ezt az akciót a nagy- és középbankoknak is örömmel kell fogadniok.

Grünbaum Sámuel az iparosok vigasztalan helyzetét vázolja, amelyet a mai kamatviszonyok idéznek elő.

Kohn Gábor mint „az uszora-front egyik áldozata” szólal fel és hosszú beszédben ismerteti saját anyagi bajainak okait. Meggyőződése szerint a bankok a háboru alatt vagyonuk értékének jórészt elvesztették és ezt akarják most a magas kamatokkal legalább részben helyrehozni.

Oláh Béla dr. kijelenti, hogy a jelenlegi bankkamat kimeríti az uszora fogalmát.

Beck Nándor és Silbermann József felszólalása után szavazásra bocsátják dr. Fried János javaslatát, amelyet a taggyűlés nagy szótöbbséggel el is fogadott. Ennek megfelelően a Kereskedelmi Csarnok megkezdi az előkészületeket egy országos nagygyűlés összehívására a bankkamat maximálása ügyében.



**Laboratorul LEO**  
ing. Theodor Ede Stipek, Ghimbav—Brasov

**Fényképészek, Amateurök!**  
Fényképészeti cikkeiket a legolcsóbban

**Bernát**  
papirosáruházában,  
Piata Unirii 29. szám alatt [Laydakoukrásza mellett] szerkeztetik be.  
Lemezeket kidolgozunk. — A világhírű Angol Imperial lemezek gyári lerakata.

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióközlet Str. Barițiu 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal., Moșilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

## Kolozs

a pe

Néhány napos pestszentperpetuum módozól. Föltalálta akkor a pestszpott, borral és olvasásakor az lakatosmester, a következő lefedezésre:

Az Uj Kelet B. lapjuk pestszentlőrincz hólag bátorkod hónap 23. án „feltalálták” a sőt már amerikai hírek szerint

De az a fé mint elhallgat a szél-rotorral teriális anyag

Különben hogy én is azo a legszorgalmas mobilén és leh egy teljesen ki szerü rendszer tatok be Cluj

Hogy én m értem el a pe Az pedig, hogy van, mert a fe nak nézi egyré feltaláló sohas munkájának az csének.

Mert az ne mely szorgalma szokott lenni.

Szerkesztő u szolgálja Cluj, 926 V

E sorok író vári perpetuum mely ötvenév k nyilatkozásától zöböl tevődött k kodásból.

— Anélkül, igyekezetét és hogy minden h fölfedezések ter viseltetem. Még nélkül együtt c Es herajövetele sikerült nekem gépet konstruál lett szerelnem e bi. onycs számu a „perpetuum n idéája a gépné hogy az erőszol lehetett elérni v dolgoztam és m egy kisegítő erő az automatikus

Táros Lika megautatta a g élmázsa. Hataln águ és meghossz tört ovális fémb őszek peolva. hozza hosszab csak huzamosab van csak szó, d

**Csa**  
tart az átalakított-áru  
lto  
**Helios**  
Mindenk

### Kolozsváron is feltalálták a perpetuum-mobilét

Néhány nap előtt az Uj Kelet hirt adott egy pezsztentlörinci lakatosmesterről, aki a perpetuum mobilét, az örökforgás gépét találta föl. Feltalálta és ha Pithagoras hekatombát, akkor a pezsztentlörinci egy családi murit csapott, borral és körtáncsal egybekötve. A hír olvasásakor azonban itt Kolozsváron egy derék lakatosmester, Turós Lukács leült asztalához és a következő levélben reflektált a korszakos fölfedezésre:

Az Uj Kelet tekintetes szerkesztőségének Cluj.

B. lapjuk mai számában megjelent és a pezsztentlörinci perpetuum mobiléjára vonatkozólag bátorkodom megjegyezni, hogy a múlt hónap 23. án elmúlt egy éve, hogy ugyancsak „feltalálták” a perpetuum mobilét Budapesten, sőt már amerikai vállalkozó finanszírozta is — a hírek szerint.

De az a feltaláló éppen úgy elhallgatott, mint elhallgatott az a berlini feltaláló is, aki a szél-rotorral akarta Berlint megvilágítani materiális anyag felhasználása nélkül.

Különb. jó magamat azért érdekel az eset, hogy én is azok közé tartozom, aki évek óta a legerősebben dolgozom a perpetuum mobilén és lehet, hogy tizennégy napon belül egy teljesen kifogástalan üzemi és igazán egyszerű rendszerű perpetuum-mobile gépet mutatok be Cluj város vezetőségének.

Hogy én már eddig is különb eredményt értem el a pezsztentlörinci lakatosnál, az tény. Az pedig, hogy miért nem táncolok, az azért van, mert a feltalálót ugyanis mindenki bolondnak nézi egyrészt, másrészt pedig egy komoly feltaláló sohasem nézheti az ő éveikig tartó munkájának az eredményét éppen csak szerencsének.

Mert az nemcsak szerencse, hanem egy komoly szorgalmas kitartó munkának a gyümölcse szokott lenni.

Szerkesztő urnak kiváló tisztelettel alázatos szolgálja

Cluj, 926 VIII 14. Turós Lukács mechanikus

E sorok írója tegnap ellátogatott a kolozsvári perpetuum mobile konstruktorhoz. Komoly ötvenévi körüli férfi és első néhány megnyilatkozásától látszik, hogy jelleme két tényezőből tevődött össze: a munkából és gondolkodásból.

— Anélkül, ha lebecsülém bárkinek szígyekezését és képességeit, meg kell mondanom, hogy minden hargos reklám iránt — főleg a fölfedezések terén — nagy bizalmatlansággal viseltetem. Még a háboru előtt Dvoracek mérnökkel együtt dolgoztunk egy ilyen készüléken. Ez herajöveteltemkor, ugy öt sztemdövel ezelőtt, sikerült nekem jó néhány fordulatszámot elérő gépet konstruálnom, de melléje mégis föl kellett szerelnem egy elektromos dinamót, amely bizonyos számú forduló után újra akcióba hozta a „perpetuum mobilét.” Ez persze nem lehetett ideája a gépnek, legföljbb arról lehetett szó, hogy az erőszolgáltatást olcsóbbítsa. De ezt sem lehetett elérni vele. Én azonban továbbra is dolgoztam és most azon a ponton vagyok, hogy egy kisegítő erőforrás nélkül is megcsináljam az automatikusan és örökké működő masinát.

Turós Lukács levezetett a műhelybe és megmutatta a gépet, amely súlyra talán másfél méter magas. Hatalmas lendkereke egymáster magas és meghosszabbított főtengelyén egy megtört ovális fémkorong, amely acé rugókkal van összekapcsolva. Főleg ezeknek a rugósága hozza hozzatb forgásba a kereket. Ezuttal is csak huzamosabb, illetve többszörös forgásról van csak szó, de nem örökös mozgásról.

**Csak 10 napig**  
tart az átalakítás és addig mindennemű kótt-árut és harisnyát, mélyen leszál-  
ított árakban árusít a  
**Helios lerakat (Fötér 7.)**  
Mindenké igyekezzen kihasználni  
**10 napot.**

— Azonban — mondotta a fölfedező — ez a dolgok mai stádiumában van így. Néhány hét múlva ott fogok tartani, hogy legyőzöm a surlódási ellentállást és a gép menni fog.  
Megköszöntem a szíves instrukciót és — ami bizony a legnagyobb ritkaság föltalálók, primadonnák és politikusok között — Turós Lukács arra kért, hogy ne nagyon szellőztessem

### Fajvédő-botránnyá fajult a kölni egyesületek tüntetése a megszállás ellen

A köztársasági érzelmű rajnavidékiek és a keresztény szaksszervezetek nem akarták császári zászló alatt felvonulni

(Berlin, augusztus 16 Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombatra és vasárnapra a saarvidéki egyesületek szövetsége és a rajnavidékiek birodalmi egyesülete hatalmas demonstrációt készített elő Kölnben, amelyre meghívta a politikai élet reprezentánsait és a külföldi sajtót. A demonstráció célja az volt, hogy a még fennálló rajnavidéki megszállás ellen tüntessenek. A demonstráció minden várakozás ellenére szélsőjobb oldali propaganda-előadásá vált, ami a legnagyobb mértékben diszkreditálta az egyesületek ered tileg hirdetett célját.

### Még mindig nem tudják a csepeli robbanás okát

Összefüggést sejtene az amerikai, a prágai, a budapesti és a svéd muniótelepek explodálása között. Névtelen levelek a kommunista Végi-csoportot gyanúsítják. Nyilatkozik a katonai ellenőrző bizottság

(Budapest, augusztus 16 Az Uj Kelet tudósítójától.) A csepeli katasztrófa ügyében megindult nyomozás még mindig nem tudott semmi pozitív produkálni, annak ellenére, hogy ma már több adat szil amellet, hogy merénylet történt. A nyomozó hatóságok most ezeknek az adatoknak a vizsgálatára szorítkoznak, amelyekről már most meg lehet állapítani, hogy nem annyira ténybeli, mint inkább összefüggésként jelentőséggel bírnak. A sorozatos muniórobbanások között ebben a pillanatban még csak az időbeli egymásrakövetkezés kapcsolata áll fenn és semmi olyan személya, vagy tárgyi bizonyíték nincs, amiből arra lehetne következtetni, hogy tervszerűen végrehajtott merényletsorozatról van szó. Sokkal nagyobb jelentőséget tulajdoníthatunk annak a ma beérkezett jelentésnek, amely azt közli, hogy a katasztrófa előtt néhány perccel Budafokon földrengést éreztek. Már az első napon felmerültek olyan körülmények, amelyek azt látszólag igazolják, hogy a csepeli robbanást az a földrengéshullám okozta, amely a dunántúli Fehérmegyéből indult ki és a Duna alatt a Csepelsziget alá húzódtott. Ez a mai budafoki jelentés csak megerősíti azt a feltevést, hogy a földrengés által előállott öngyújtás volt a közvetlen oka a katasztrófának. A magyar Földrengéstani Intézet helyszíni vizsgálatai, amelyek most folynak, mindenképpen döntő jelentőségűek lesznek a katasztrófa vizsgálatában.

### Két hivatalos nyilatkozat

A csepeli robbanás ügyében ma az a hír terjedt el, hogy a magyar fővárosban székelő katonai ellenőrzőbizottság intervencióra készül, minthogy azt gyanúsítják, hogy Csepelen a magyar kormány által titokban felhalmozott munió robbant fel. Ezzel a hírrel szemben a katonai ellenőrzőbizottság ma hivatalosan kijelenti, hogy az ügyben semmiféle közbélelést nem szándékszik tenni, minthogy meg van győződve arról, hogy Magyarország minden tekintetben eleget tett a békeszerződés követelményeinek és hogy Csepelen csak olyan munió gyártott és őrzött, amelyet a jelenlegi békeszerződés kifejezetten megenged. Titkos munió készletek sem Csepelen, sem pedig máshol az országban nincsenek. A csepeli telep is teljesen nyit terület, amelyhez mindenki hozzáférhet és amelynek működéséről a szövetséges katonai bizottság mindenkor informálva van. A katonai bizottság nyilatkozatával egyidejűleg a magyar hadügyminisztérium is kommunikét közöl, amelyben

**Aron David** urisabósága  
Cluj, Calea Regule Ferd. 32.

a dolgát, van még idő és nincs is nagyon távol az idő, amikor majd nemcsak újságírók fognak meglátogatni.  
Sok szerencsét kívántam.  
— Legközelebb legyen szerencsém!  
Nem tudom, hogy értette. Hozzám legyen-e szerencséje, vagy úgy általában.  
Ugy vélem, az utóbbira gondolt. (sz. i.)

A saarvidéki egyesületek szövetsége a rajnavidékiek birodalmi egyesületének tiltakozása dacára felvonultatta a Staahlhelm és Hittler-gárda tagjait, akik vasárnap délután szétrobbantották a gyűlést. A gárda tagjai császári zászlók alatt jelentek meg. Ennek folytán a köztársasági rajnaiak lemondtak a tüntetésben való részvételről. Ugyanígy tettek a megjelent keresztény szaksszervezetek is, akik szintén nem akartak a szélső nacionalistákkal közösséget vállalni.

kijelenti, hogy az eddigi vizsgálat semmiféle mulasztást nem tudott megállapítani és merényletet sem lát a katasztrófa mögött. A robbanás sokkizárolag öngyuladásból származhatnak.

### Anarchistákra gyanakszanak

A rendőrség ennek ellenére különböző irányban folytatja nyomozását. Kiterjesztette figyelmét először arra a körülményre, hogy Európában az utóbbi időben sorozatos muniórobbanások történtek. Néhány héttel ezelőtt Amerikában robbant fel az Egyesült-Államok muniótelepe, majd Prágában, Oroszországban, a budapesti robbanással egyidejűleg Svédországban explodáltak az állami muniótelepek. Ezek az ismétlődő robbanások bizonyos rendszert sejtetnek és azt a gyanút keletik, hogy anarchisták keze van a dologban, akik egy előre meghatározott terv szerint dolgoznak. Tovább nyomoz a rendőrség annak a külföldi gyárképviselőnek az ügyében is, aki a robbanást megelőzőleg azokban a termekben járt, ahol az explodáció keletkezett. Minthogy ezt az idegen embert a Weisz Manfréd-gyár egyik tisztviselője kísérte végig a telepen, valószínűtlen, hogy bármilyen gyújtóanyagot helyezhetett volna el ezalatt az idő alatt a termekben.

### A hivatalos kármegállapítás

Ma már meg lehet azt is állapítani, hogy a katasztrófa hol okozott nagyobb kárt. Csepel községen kívül Budafok szenvedett sokat a robbanásoktól. A kár itt meghaladja a negyvmilliárd koronát. A katasztrófa idejében Budafok község tanácsának tagjai egy mozihelyiségben épen gyűlést tartottak és, mielőtt még a detonációkat hallották volna, hirtelen az az érzésük volt, mintha egy himbálózó hajón lennének. Rendkívül megijedtek és, minthogy azt hitték, hogy földrengés van, kisétek az utcára. Ebben a pillanatban hallották a detonációt és pár pillanat múlva figyelmesek lettek a Csepel felől felcsapódó lünekra. A budafoki tanácsstagok esete amellett szól, hogy a katasztrófának valóban földrengés lehetett az oka. Ezt teljes határozottsággal a földrengéstani intézet lesz hivatalosan megállapítani. Budafokon számos ház szenvedett súlyos sérüléseket, olyannyira, hogy a kémények bedőltek, a tetők leszakadtak, az utcák tele lettek téglatörmelékkel. A budafoki helyi villamos kocsjai a robbanás pillanatában megálltak, mert a légnomás betaszította az ablakokat és számos utast megsebesített. Budafokon negyven ember sebesült meg, akik közül ketten elvesztették beszédképességüket. Soroksáron, ahol svábok laknak, az emberek azt hitték, hogy földrengés van és az utcára menekültek. Itt is több ház megsérült. A kár itt kétszázmillió korona. Pezsztentlörincet csak jelentéktelen kárt szenvedett,

**LEO**  
bav-Brasov

**urök!**  
golesebban

**ában,**  
Layda-  
stik be.  
világhírű  
lerakats.

Cal., Motilor  
efon 877

Szigeztemiklóson és Dunaharasztn a kár nagyobb.

**A Szent István-kórházban**

Megrendítő jelenetek játszódtak le a budapesti Szent István-kórház előtt, ahová a szerencsétlenség éjjelén a sebesülteket beszállították. Egész éjszaka tartottak az operációk és a kötözések.

A sebesültek és az eltűntek hozzátartozói már kora reggel a kórház elé gyülekeztek és valósággal megostromolták a kaput. A portás kijelentette, hogy csak a rendőrség adhat felvilágosítást. Egy asszony feléje kiáltotta:

— De az istenért, nekem eltűnt az uram, a mentők állítólag behozták Pestre, de nem tudom, melyik kórházba vitték.

A portás a vállát vont:

— Tessék a látogatási idő alatt jönni.

Az emberek tanácstalanul álltak a kapu előtt. Végül sikerült egyeseknek bejutni, de felvilágosítást azok sem kaptak. A sebesültek listáját hétfőig nem hozzák nyilvánosságra. Az orvosok általában titkolóznak, ami meg csak jobban nyugtalanítja a közönséget. Általános az a vélemény, hogy az áldozatok között sokkal több súlyosan sérült van, mint amennyire eddig számítottak.

**Névtelen levelek a Vági pártot rágalmazzák a robbanással**

A csepeli robbanás titkának felderítése közben a lapok már több ember letartóztatásáról írtak. Nagy izgalmat okoztak ezek a hírek, mert azt a hitet keltették, hogy a borzalmas pusztítást büncselekmény idézte elő. Vasárnap azonban a robbanás miatt már senkit sem tartottak őrizetben, nincs senki sem letartóztatva és most már az összes löporvályú munkások közül csak a külföldit keresik, aki a robbanás után nyomtalanul eltűnt a telepről. (Az eddigi jelentések szerint ez a külföldi ember egy németországi gyárnak volt a képviselője és dinamitot akart vásárolni Csepelen. Szerk.) A többi munkásokat mind kihallgatták és val-

mennyi alibit igazolt.

A nyomozás munkája vasárnap olyan adatokat is produkált, amelyek azt bizonyítják, hogy inkább gondatlanság történt, mint büncselekmény. Vasárnap délután a rendőrségen megindítandó széleskörű nyomozást beszéltek meg. Hétfőn rekonstruálták a robbanást és ugyanakkor feltárták az első robbanási tölcsért. A robbanás rekonstruálása azért vált szükségessé, hogy megállapíthassák, vajjon az a felcsapódó láng, amelyet az örök a detonáció előtt láttak, csakugyan keletkezhetett-e olyan emberek eldobott cigarettájától, akik nem juthattak a löporvályúk közelébe.

A rendőri bizottságnál jelentkezett Cerner Istvánné, a Halász-csárda tulajdonosnője, aki integetett az egyik örnekek, hogy a löporraktárban tűz van. A rendőri bizottság tagjaiban ezeketán mindinkább gyökeret vert az a feltevés, hogy merényletről van szó. A tűz semmi esetre nem keletkezhetett robbanás után, mert a tűz észlelése és a robbanás között bizonyos idő telt el, már pedig a távolság az örök és a löporraktár között nem volt akkora, hogy a hang később ért volna oda a fénynél. A rendőrséghez számos névtelen levél érkezik, amelyek hetven százaléka a kommunistáknak és pedig a Vági pártot gyanúsítja a robbanás elkövetésével. Ebben a pillanatban 30 detektív munkálkodik, hogy kinyomozza a névtelen levelek íróit.

**Senki nem vált hajléktalanná**

Hétfőn reggel Lengyel Zsolt államtitkár a miniszterelnök megbízásából, bejárta a robbanás területét és megállapította, hogy a robbanás következtében egyetlen család sem vált hajléktalanná. Felhívta a lakosságot, jelentkezzen mindenki, akinek testi épségét veszélyezteti a megrongált lakás, mert a népjóléti minisztérium biztos helyre helyezi őket. A felhívásra senki sem jelentkezett, mert a házakban mindössze az ablakok törtek össze és csak a tetők rongálódtak meg.

**Megkezdődött a frankper másodfoku tárgyalása**

**A tárgyalásra Budapestre érkezett a Francia Bank kormányzója. A büntetések enyhítését várják**

(Budapest, augusztus 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt kilenc órakor kezdődött a Tábla disztermében a frankper másodfoku tárgyalása, amelyhez vasárnap délután Budapestre érkezett a Francia Nemzeti Bank kormányzója, Collar Hostingue, aki a frankügy nyomozása során hónapokat töltött Budapesten és a törvényszéki tárgyalásokon is részt vett. A tárgyalás várható érdekessége még az, hogy Windischgrätz Lajos herceg kérni fogja háziőrizetbe való vételét, amire vonatkozólag Ulain Ferenc, a herceg védője, a következőket mondotta az újságíróknak:

— Nagyon természetes, hogy kérni fogom a herceg háziőrizetbe való vételét, kivéve persze, ha a herceget felmentik.

— Van erre is kilátás a védelemnek? —

kérdezték az újságírók.

— Egy bizonyos, — válaszolta Ulain, hogy a vádlottak egyike sem kaphat súlyosabb büntetést a Táblától, mint amit a törvényszéktől kapott, miután az ügyesség meguyogodott a törvényszéki ítélet büntetési feltételeiben, azonban enyhébb lehet a Tábla ítélete.

Gadó István táblai tanácselnök kilenc órakor nyitotta meg a frankper felelővitelei tárgyalását. Kijelenti, hogy az első két napon két óráig, a következő napokon, ha elhúzódna az ügy, délután is lesz tárgyalás.

A vádlottak padjain, Windischgrätz, Hajts, Kurtz és Kovács kivételével, valamennyi vádlott jelen van.

Folkmann Jenő, táblabíró ezután megkezdte a törvényszéki iratok ismertetését.

**Kizárólag zsidó utasok kifosztására szövetkeztek a kassa-oderbergi vonat támadói**

**Vallották a Trencsén mellett elfogott banditák**

Kassa, augusztus 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy a kassa-oderbergi vonat ellen elkövetett éjszakai rablótámadás három tettesét, Brichta Antalt, Pekár Józsefet és Ryckov Józsefet szombaton elfogták és Trencsénbe szállították. A kézrekerült banditák kihallgatását ma kezdték meg. A rablók eleinte mindent tagadni próbáltak. Végül Pekár József vallani kezdett s ez a vallomás teljesen megtörte két elfogott társát, a sebesült Ryckov Józsefet és Brichta Antalt. A vallomás szerint a rablók az oderbergi állomáson határozták el, hogy a vonatot kirabolják. Az állomáson ugyanis találtak négy ruzsinszki zsidó férfival, akiknél nagyobb pénzeszegeket sejtettek. Megfigyelték, hogy hová vált jegyet a négy zsidó s ők is ugyanabba a vonatba szálltak.

A vonaton pontosan megbeszélték a teendőket. A rablásra legalkalmasabbnak látszott a Zsolna és Várna közötti pálya, egyrészt, mert

ide késo éjjel érkezik a vonat s az utasok már alszanak, másrészt itt meglehetősen hosszú darabon nincs állomás. A rablók a fülke melletti szakaszban foglalták helyet. Amint a vonat elhagyta a zsolnai pályaudvart, a rablók álarcot öltöttek. Ebben a pillanatban lépett a fülkébe Kafka, aki a készülődést látva a rablókhoz ugrott s az egyikről lerántotta az álarcot. Ekkor folyt le az a végzetes verekedés, amelynek Kafka áldozatul esett. Amikor a rablók látták, hogy a vonat utasai a lövések zajára felébredtek, egyikük megrántotta a vészféket s mindnyájan kiugrottak a vonatból, hogy a közeli „Duben“-dombon át az erdőbe fussanak.

Másfél napig bujdosnak az erdőben, míg végre rászánták magukat, hogy vonaton próbáljanak Lengyelországba szökni. Zákopec község mellett akartak vonatra szállni, itt találkoztak a csendőrökkel, — akik formális revolverharcban agyonlőtték Duda József nevű társukat.

Egyik társuknak úgy sikerült a csendőrök elől megmenekülnie, hogy amikor a csendőrök leugrottak a vonatról, hogy a menekülő rablók után fussanak, ő felugrott a robogó vonatra. Tekintettel arra, hogy ez a vonat Kassa felé ment, nincs kizárva, hogy a megmenekült rabló Kassára érkezett.

Igen érdekes Pekár vallomása, aki Ryckovot nevezte meg a banda vezérének. Pekár vallomása szerint mélyen megbánta tettét s Ryckovot okolja, hogy ilyen rossz társaságba vezette. Brichtával együtt bányamunkás volt Schlézisch-ostraubban.

Vallomásának legérdekesebb része az, amelyben a bűnbánó Pekár elmondja, hogy társaival arra szövetkezett, hogy csak zsidókat fognak kirabolni s ha már sok pénzük lesz, a szegényeket fogják segíteni. Ez volt az első vállalkozásuk, amelybe mindjárt belebuktak. A három gonosztevőt, akik közül a megsebesült Ryckov már csaknem teljesen felépült, beszállították a trencsényi ügyészség fogházába.

**Amikor Kiss József rémregényeket írt**

A költő fia közreadja a Szentesi Rudolf álnév alatt írt „Budapesti Rejtelmek“-et

(Budapest, augusztus 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes könyv jelenik meg nemsokára a magyar könyvpiacra. A címe „Budapesti rejtelmek.“ Valamikor Szentesi Rudolf néven váltak ismeretessé ilyen címen különböző háboruzongató ponyvahistóriák. Szentesi Rudolf álnév helyébe most Kiss József lép, aki, — mint fia, Kiss Jenő Sándor meséli, — nyomoruságból és a napi megélhetés kényszeréből írta sok egyéb nem szivből írt munkái között ezeket a ponyvatörténeteket is.

— Kiss J. Sándor a könyv megjelenése alkalmából egy újságíróknak a következőket mondta apjáról:

— Talán érdekes, hogy Kiss József hatvanéves korig nem írt annyi verset, mint hatvanéves korától haláláig. Természetesen, ezt is a megélhetés kényszege parancsolta. Érdekes, hogy hogyan fedezett fel egyes írókat. Amikor Rákóczi hamvait hazahozták, egy ünnepi verset kapott Nagyváradról Fleisch Imre aláírással. Apámnak tetszett a vers és sürgönyözött Nagyváradra, hogy aláírhatja-e a verset Emőd Tamás néven?

— Az apám egész könyvtárát és ősrégi emlékeit eladtam, még a „Hét“ évfolyamát is. Csak azt a pár könyvet tartottuk meg, amelyeket minden évben elolvastam az apám. Balzac munkáit és Napoleón leveleit. Rengeteg anekdota a beszél róla, de senki oly epigrammatikus rövidséggel nem foglalta össze életét, mint ő, amikor barátainak mondotta:

— Fiatalkoromban az öregek lebecsülése, öreg koromban a fiatalok rakoncátlanokodása okozott szomorúságot nekem. Utolsó szavai ezek voltak: „Írjátok a sirköveimre: „Az első dárídó, amelyről le nem késett.“

Hölgyek!

Urak!

**Figyelem!**

Megérkeztek az őszi gyapju divat-új-donságok a

**„HELIOS“  
lerakalba (Főtér No 7.)**

hol az alábbi feltűnő olcsó árakban lesz kiszolgálva.

- Női gyapju mellény .... Lei 375
- Női gyapju divatmellény .. 475
- Női gyapju poul-over ..... 500
- Férfi gyapju poul-over .... 550
- Női gyapju kabát ..... 700
- Női gyapju divat kabát.... 800

**Női és férfi keztyük, valamint harisnyák legolcsóbb bevásárlási forrás**

Minden darab hibátlan!

Minden darab hibátlan!

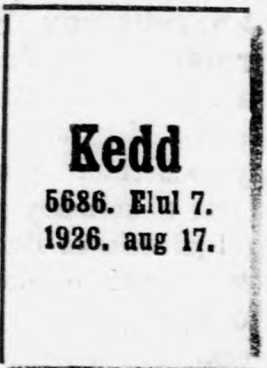
Az Uj Szerke Felelő Az Uj

1. 2. pedig 3. gedne zójét 4. nem 5. és ny 6. 7. 8. meggy 9. izáko 10. akkor 11. halála 12. sem lá 13. tir“-na 14. 15. csak p csont 16. gat ne 17. mezőv szabó 18. ságot 19. hogy 20. szabó 21. döntő 22. a két 23. cipész 24. látja 25. 18. szülők 26. szigorú 27. fájdalom 19. 20. az abl 21. 22. boldog 23. Bána 24. számo 25. vezető 26. nyara 27. és aug 28. után 29. honuk 30. szinté 31. tékony 32. keny 33. sok te 34. butaz 35. Singer 36. szosze 37. A tov 38. intézte 39. és 150

# HIREK

Az Uj Kelet az egyetemeri érlelyi és bányasági zsidóság napilapja.  
Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Marton Ernő  
Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.  
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

**A mai napja:**



## Jiddis közmondások

1. A lusta ülve alszik és fekvé dolgozik.
2. Jóbárához könnyen juthatsz, ellenséget pedig szerezned kell.
3. Jóbárátnak adj rossz tanácsot, ellenségednek pedig jót (mert többnyire az ellenkezőjét követik).
4. Tisztára mosni csakis a testet lehet, de nem a lelket.
5. Évente csak kétszer hazudik... télen és nyáron (hazug emberre).
6. Az igazság jelentkezik, mint olaj a vízen.
7. Utcai porban is fénylik az arany.
8. Ha Messiás megérkezik, minden beteg meggyógyul, csak a bolond nem.
9. — „Buta korcsmáros“ — gondolja az izákos — „Van páliukája és eladja“.
10. Ha a tanító veszekszik a feleségével, akkor jaj a tanítványoknak.
11. Amíg az ember él, szük neki a világ; halála után elég nagy neki a szük sir.
12. Az embernek nagy szemei vannak, mégsem látja saját hibáit.
13. Alig fényesíti ki cipőjét, máris „Maf-tir“-nak hívják fel.
14. A legjobb portéka a világon: a „készpénz“.
15. „Tanácsokkal el vagyok látva, nekem csak pénz kell.“ (így szól valaki, aki pénzkölcsönt kér barátjától, de ez tanácsokat osztogat neki).
16. (Kulikov jogrend). Kulikov egy kis mezőváros Lemberg mellett. Ott lakott két szabó és egy cipész. A cipész egyszer gyilkosságot követett el és akasztásra ítélték. Mint-hogy ő volt a városban az egyedüli cipész, szabó pedig kettő volt, a kupa tanács úgy döntött, hogy inkább akasszák a cipész helyett a két szabó közül az egyiket, n hogy a város cipész nélkül maradjon.
17. Legjobb barátját az ember a tükörben látja (t. i. saját magát).
18. Jobb, hogy a gyermek sirjon, mint a szülők. (Inkább neveljék a szülők a gyermeket szigorúan, nehogy a szülőknek előbb utóbb fájdalmat okozzon.)
19. Pofot könnyebb kispni, mint adni.
20. A bolond csak az idegennek töri be az ablakát.
21. Mit használ az ősz fej, ha az ész zöld.
22. A kostól félnek előlről, a lótól hátulról, bolondtól minden oldalról.

Gyűjtötte: Löffler Henrik

— Az OMIKE gyerekek nyaralítása Bánáiban. Mintegy négy héttel ezelőtt bezárult az Uj Kelet, hogy a budapesti OMIKE vezetősége 81 gyermeket küldött Temesvárra nyaralni. A gyermekek június 7-én érkeztek és augusztus 10-én, vagyis négyheti tartózkodás után testileg gyarapodva tértek vissza otthonukba. A budapesti román konzulátus, ugy szintén a temesvári sziguranca az akció jótékony célját értékelve, messzemenő előzékenységgel páruuló jóindulatot tanúsított és sok tekintetben megkönnyítette a gyermekek bentartását és itt-tartózkodását. Az akció dr. Singer Jakab és Schück Bernát főbbiek a szöszékről indították meg ünnepi beszédekben. A további munkákat egy permanens bizottság intézte. A gyermekek közül 65 Temesváron és 156 a környékbeli nagyközségekben nyert

# Tovább tartanak a letartóztatások a bukaresti orosz kémkedési ügyben

### Az összeesküvők összekötésében állottak a bécsi és szófiai kommunista központokkal

(Bucuresti Bukarest, augusztus 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A két nappal ezelőtt leplezett orosz kém szervezete ügyében tovább folyik a vizsgálat. Vasárnap éjjel újabb letartóztatások voltak a fővárosban és vidéken is. A letartóztatottak neveit a vizsgálat érdekében még nem adták ki, de bizonyos, hogy az összeesküvők a bécsi és szófiai kommunista központokkal állottak összekötésben.

Igen érdekes körülmények között tartóztatták le Florea repülőőrmezt, aki ellen a vele vadházasságban élő Mariovna Mária bosszúból feljelentést tett. Feljelentésében a leány azzal vádolta meg az őrmestert, hogy eltett egy embert láb alól és elrabolta 180.000 lejét. A vizsgálat során megállapították, hogy a rablógyilkosság nem történt meg, de a házkutatás során kiderült, hogy a repülőőrmeister élénk összekötésben tartott fenn nemzetközi kémekkel. Egyelőre nem tisztázták még, vajjon Florea összekötésben van-e a most leplezett kém szervezettel, vagy pedig más organizációhoz tartozik.

...helyezést. Az egész idő alatt a vendégek igen jól érezték magukat, amit legjobban bizonyít a statisztika, mely szerint átlag két és fél kilogrammot híztak a gyerekek. A bánáti zsidók között valóságos versengés folyt, hogy minél többen lassak el ezeket az ottont nélkülöző gyermekeket. Akadt olyan is a gyermekek között, aki nem kevesebbet, mint hét rend ruhát hoptt védnökétől. De más irányban is kitüntette magát a bánáti zsidóság. Akik nem adtak ruhát, azok pénzt adtak és így mintegy huszezer lej gyűlt össze. A gyermekeket a határig kísérték a temesvári hitközség vezetői, ahol már az OMIKE megbízottai várták őket, akik meleg szavakkal köszönték meg a bánáti zsidóknak a gyermekek irányában tanúsított áldozatkészségét és azon reményüknek adtak kifejezést, hogy a Bánát zsidósága a jótékonyág ezen ágát laukadatlan készséggel fogja a jövőben is gyakorolni.

— Krétában kihírdették az ostromállapotot. Athénből jelentik: A kormány Krétában kihirdette az ostromállapotot. Forradalmi jellegű mozgolódások voltak, amelyek Pangalos megbuktatását célozták.

— Londonba hozták Kitchener állítólagos hamvait. Londoból jelentik: A Kitchener tabornagy állítólagos hamvait tartalmazó koporsót, amelyek Frank Ovar hozott Angliába, a rendőrség lefoglalta és a halottasházba szállította. A halottkém jelenlétében fogják a koporsót felbontani. Frank Ovarnak eskü alatt kell vallani, hogy mi van a koporsóban és hogy mit tud a szállítás körülményeiről.

— Egyiptom megszünteti a bukaresti konzulátust. Kairóból jelentik: Az egyiptomi parlament külügyi bizottsága javaslatot tett, hogy takarékosági okokból szüntessék meg Egyiptomnak a braziliai, svájci, belgiumi, spanyolországi, hollandiai, romániai és csehszlovákiai követségeit és konzulátusait. A párisi egyiptomi követség fogja képviselni Egyiptom spanyolországi és belgiumi érdekeit. A berlini követség a hollandiai és csehszlovákiai érdekeket, míg Egyiptomnak romániai érdekeit a törökországi követség fogja képviselni.

— Temp omavatas Kolozváron. A kolozsvári ortodox zsidó hitközség a város periferiájában élő zsidók valási igényeinek kielégítésé céljából, a Heltai utca 3 számú telken bethamidrastr építtetett, amelyet az elmúlt szombaton avattak. Az avató-beszédet Glasner Akiba tartotta. Beszédében különösen a fiataloságot buzdította a Biblia szellemében való életre és megköszönte a Rosenzweig Emanuél vezetése alatt megjelent hitközségi előjáróság áldatkészségét. A muszaf imát a hitközség főkantora recitálta az énekkar segítségével. Az avatási imát egy kiddus-lakoma követte, amelyen több felszólaló után Weiss Mózes kurátor lendületes beszédben fogadta, hogy a „Bet-Aron“ imaházat Aron főpap szellemében, a béke és ősz szetartás j-gyében fogja vezetni.

— Vasúti karambol a lyoni pályaudvaron három halottal és ötvenöt sebesülttel. Párisból jelentik: A lyoni pályaudvaron az éjszaka súlyos vasúti szerencsétlenség történt. A Párisból bafutó személyvonat belefutott a pályaudvarról kifelé haladó vonat oldalába. A személyvonat három kocsija felborult, teljesen összetört, a hajnali órákig a romokból három halottat és ötvenöt súlyos sebesültet húztak ki.

— Eljegyzés. Friedmann Juliskát (Prága), eljegyezte Waldner Mór (Egeres).

— Rendelet a fogtechnikusok vizsgájáról. Bukarestből jelentik: A közmunkügyi minisztérium köriratban értesítette az ország valamennyi fogtechnikusát, hogy képesítési vizsgák szeptemberben lesznek. A vizsgák sorrendjéről mindenki külön-külön hivatalos értesítést kapott. A vizsgák a munkaügyi minisztérium épületeken (Str. General Lahovary 7.) lesznek szeptember 2-án, 9-én, 16-án és 23-án délután négy órakor. Azok, akik vizsgáztatásuk iránt kérvényt nem adtak be és így meghívót sem kaptak, szeptember 30-án jelentkezzenek a minisztériumban.

— Vesztegár alá helyezik a francia kikötőből érkező hajókat. Bukarestből jelentik: Hivatalos távirat szerint Marseillesben és San Denisben pestis ütött ki. A konstanci kikötő parancsnoka elhatározta, hogy a francia kikötőből érkező hajók szigorú vesztegár alá kerüljenek.

— Titokzatos öngyilkossági járvány egy német városban. Berlinből jelentik: Wilhelmshafen város lakosságát az öngyilkosságok egész sora tartja izgalomban. A hadi kikötő hidjáról a legutóbbi hetekben nem kevesebben, mint tizen ölték megukat a vízbe és valamennyi öngyilkosságnak valami közös, titokzatos háttere lehet, mert valamennyi életunt a 20-25 éves fiatal leányok sorából került ki. Ezért a rendőrség arra gondolt, hogy valami bűncselekmény lehet az öngyilkosságok sora mögött, de ebben az irányban még nem sikerült semmi támpontot szereznie. Éppen ilyen titokzatosnak találják azt is, hogy a napokban a hidnak azt a helyét, ahonnan a leányok a vízbe vetették magukat, egy ismeretlen kéz keresztrel jelölte meg.

— Japánban leszakadt egy hid és 60 ember a vízbe fullt. Tokióból jelentik: Nodaimalhi északjapáni városban egy ünneppéggel kapcsolatban nagy felvonulást tartottak. Mikor a menet a várost átszelő folyó hídjára érkezett, a hid leszakadt és hatvan ember a folyóba zuhant. A sok esőtől megáradt és különben is gyorsodó folyóban mentésre gondolni sem lehetett. Mind a hatvanan a vízbe fulltak. A rettenetes pánikban közel száz embert összetapostak.

\* Palesztinába készül? Akkor már most rendelje meg a legújabb magyaryelvű Palesztina-Egyiptom Utmutatót (Baedekert) az Uj Kelet könyvvesztályánál. Ára vászonkötésben, 200 lej.

**Remington Modell 92**  
és **Remington** hordozható  
**írógépek**

képviselője **Révész Ernő, Ma-  
vásárhegy, Főter 47.** Tel-fon 1-26.  
Kérjen ajánlatot. Kivánatra bemutatás  
díjtalan. A világ legerősebb gépei. 92 jel  
az eddigi 84 jellel szemben.

Azonnali belépésre keresek elsőrendű  
**szabászt.**

Ajánlatokat lehetőleg fényképpel és  
fizetési feltételekkel kérek. Mind-  
három hazai nyelvet beszélők előny-  
ben részesülnek. „Concurența“ uri-  
szabóság, Braşov, Fehénpiac 4.

**Urak!**

**em!**

Minden darab hibátlan!

No 7.)

... 375  
... 475  
... 500  
... 550  
... 700  
... 800

...ük, va-  
...k legol-  
...al forás

— Egy féllábu amerikai egy pezsgős-  
üveget vert szét a párisi „névtelen katona”  
sírján. Párisból jelentik: Tegnap délután a név-  
telen katona sírját egy féllábu amerikai ember  
leöntötte egy üveg pezsgővel és a pezsgős üveget a  
sírreléken összetörte. A rendőr letartóztatta az  
amerikait és átadta az ügyészségnek, aki előadta,  
hogy részt vett a háboruban és féllábát elvesztette.  
Efeletti elkeseredésében gyalgatta meg az ismeretlen  
katona sírját.

— Egy 14 éves kislány tragédiája. Két  
hétrel ezelőtt eltűnt Kolozsvárról K. B. tizennégy-  
éves kislány és szülei a rendőri nyomozás dacára  
nem tudták tartózkodási helyét megtudni. Szombat  
délután az állomásrendőrség egyik detektívje fel-  
ismerte a kis K. B.-t, aki az ötödik kerületi kapitá-  
nyságon megrendítő vallomást tett. Elmondotta,  
hogy Nagy Ilona 18 éves tordai zülött leány un-  
szolásának engedve, először Tordára, majd Nagy-  
váradra utazott, ahol Nagy Ilona minden este más  
férfi lakására vitte el és csak reggel ment utána.  
Az orvosi vizsgálat megejtése után kihallgatták  
Nagy Ilonát is, aki ellen a rendőri eljárás meg-  
indult.

— Meglopta a betegársát. Az ideggyó-  
gyászati klinika betegei már régebb idő óta panas-  
kodnak, hogy pénzük és apróbb értéktárgyaik nyom-  
talanul eltűnnek. Legutóbb Zsödi Antalnak tűnt  
el éjjeliszekrényének fiókjából 1000 lej. A gyamu  
Ecsedi János 34 éves páciens ellen irányult, akiről  
kiderült, hogy annak dacára, hogy már régen in-  
gyen ellátásban részesül a klinikán, állandóan ap-  
róbb tolvajlásokat követett el. A rendőrség beve-  
szte a nyomozást.

— Öngyilkos lett egy budapesti sertés  
nagykereskedő. Budapestről jelentik: Pfeiffer  
Dóri Budapest egyik legszertesebb sertésnagykeres-  
kedője vasárnap délután felesége lakásán lumenál-  
lal megmérgezte magát. Pfeiffer azért követte el  
tettét, mert törkrement.

— Négy évvel ezelőtti gyilkosságot hoz-  
zott nyilvánosságra egy névtelen feljelen-  
tés. Budapestről jelentik: Vasárnap délután  
névtelen levél érkezett a főkapitányságra, hogy  
Pesterszébetben a Desseffy-utca 20. számú ház  
kertjében négy évvel ezelőtt meggyilkolták és  
feldarabolva elásták Glörel Mihály zenészt. A  
névtelen levélre megindult a nyomozás és en-  
nek eredményeként letartóztatták Glörel Mi-  
hályt, aki azt vallotta, hogy négy évvel eze-  
előtt a nála lakó Kovács István töltésgyári  
munkással és annak barátjával, Lucka Gusztáv  
gyári munkással, akiket ő bujtott fel, megölték  
férjét, mert részeges volt és el akart válni tőle.  
A kertben földelték el. Másnap bejelentették a  
rendőrkapitányságon a férj eltűnését. Lucka  
sírva azt vallotta, hogy meggyilkolta Glörelt,  
mert Glörelnek megígérte, ha elteszi férjét láb  
alól, barátságosabb lesz irányában. Vallomása  
szerint kétszer földelték el a meggyilkolt Glö-  
relt, mert félték a felfedezéstől. A letartózta-  
tottak kihallgatása még tart.

— Kirabolták a kiseney—balti vonat  
postakocsiját. Bukarestből jelentik: A kise-  
nev—balti személyvonat postakocsiját titok-  
zatos körülmények között kirabolták és 800.000  
lej elvittek. Morariu postakocsi ellenőrt és a  
vonatvezetőt letartóztatták.

— Csak a hét közepén készül el Bul-  
gária válasza a komitácsi betörések ügyé-  
ben. Szófiából jelentik: A bolgár kormány  
még nem készítette el választát a Balkán álla-  
mok kollektív jegyzékére. Valószínű, hogy a  
válasz csak a hét közepén készül el. Belgrádi  
távirat szerint a bolgár komitácik tegnap újra  
börtörték szerb területre. A komitácsi banda  
megtámadta a jugoszláv határőrséget. Az össze-  
ütközés során a határőrség két tagját megöl-  
ték. A komitácisoknak három halotyjuk és szá-  
mos sebesültjük van, akiket magukkal vittek.

— Nyilatkozat. Értesültem róla, hogy egy,  
az Ady-társasággal kapcsolatos nyilatkozat alatt  
névaláírásom jelent meg az egyik aradi lapban.  
Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy ezt a nyilatko-  
zatot alá nem írtam, illetőleg aláírásomat vissza-  
vontam, mert utólag olyan körülményekről értesül-  
tem, amelyek az ügyvel kapcsolatban — egye-  
előre — tartózkodásra kényszerítettek. Szóváta, 1926  
augusztus. Salamon, László.

Ideális hashajtó  
és soványítószer  
**Purgen**  
(Purgo) Bayer  
Kapható minden  
gyógyszertárban

— Tegnap reggel földrengés volt An-  
gliában. Londonból jelentik: hétfőn reggel  
majdnem egész Angliában földrengést észleltek,  
sok helyütt földalatti morajjal. A földrengés néhány  
másodpercig tartott és nagyobb kárral nem járt.

— Az autobusz elgázolt egy hároméves  
fiúcskát. Tegnap a Széchenyi téren tragikus el-  
gázolás történt, amelynek áldozata Holländer Men-  
del hároméves kisfiú. A 182. számú autobusz,  
amely Bölöni Ödönnek a tulajdona, Kolozsvár és  
Kolozsfürdő között közlekedik. Tegnap este az  
autobusz, amelyet Kozma József sofőr vezetett, a  
tura megtétele után a főútról a garázs felé igye-  
kezett. Amikor a Széchenyi téren a Stanciu-téle  
vendéglő elé ért, az autobusz kormánykereke hir-  
telen eltört és a gépjármű felszaladt a járdára. A  
kis fiú ott járkált a járdán s az autobusz elütötte.  
A kis fiúcskát véresen, ajultan szedték ki az autó  
mobil alól. A mentőket hívták, akik konstataáltak,  
hogy a fiúcskának jobb karja eltört, a balsarját  
pedig súlyosan összeroncalták a kerekek. A sofőr  
ellen megindult az eljárás.

— Felhívás. Ismételten felhívjuk mind-  
azokat a helyi csoportokat, amelyek végleges  
sékelelsmolásukat még nem ejtették meg,  
hogy úgy az összes kérelmtömböket, mint a  
sékelyt be'olyt összeget címünkre sürgősen  
beküldeni sziveskedjenek, mert csak azok a  
sékelyk választhatnak az Erdélyi Zsidó Nem-  
zeti S. övetség hetedik országrészi konferen-  
ciájára, amelyeknek összege a választások ki-  
írásáig folyószámlánkra befizetést nyert. A  
választások még augusztus havában fognak  
megtörténni, Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség.

— A kolozsvári zsidó iparegyesület új  
elnöksége. Vasárnap délután ejtették meg a  
„Poale Csedek”, kolozsvári zsidó iparegyesület új  
elnökségének választását, miután Janovitz Géza  
elnök és a vezetőség lemondott. A gyűlést Gold-  
berger Kálmán nyitotta meg, aki ismertette az  
eddig vezetőség három és feléves munkáját és rá-  
mutatott a lemondott elnök ügybuzgó, áldásos  
tevékenységére. K. re, hogy e szent helyen a választá-  
sokat méltó módon, ellenségeskedés nélkül ejtsék  
meg. Salamon Kappel választási elnök elren-  
delte a választást, amely a következő eredménnyel  
végződött: Elnök: Fischer Rezső. Alelnök: Hirsch  
Hermann. Pénztárnok: Glück Izrael, Felügyelő  
bizottság: Fogel Jakab, Fruchter János, Simon  
Nathán. Jegyző: Holländer Sándor. Tanácsnokok:  
Ábrahám Mór, Barta Ferenc, Farkas József, Grosz  
Herman, Stauber József, Herkovits Jenő, Klein  
Dávid, Pollák Bernát, Rosenberg Lajos, Salamon  
Kappel, Schwartz Ignác nyomdász, Kohn Enil.  
Pótagok: Blum Ferenc, Rosmann Samu, Salamon  
Mihály, Salamon Samu, Sivovits Manó. Templomi  
bizottság: Indig Mór, Simon József, Kaufmann  
Dávid. Gazda: Schwartz Mihály, Weisz Lajos. Az  
egyesület nagy bizalommal tekint az új vezetőség  
működésére elé.

— Megkezdődtek a községi választások  
Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Szerbiában  
és Montenegróban megtörténtek a községi választá-  
sok minden incidens nélkül. Az eredmények csak  
holnap kerülnek nyilvánosságra. Belgrádban a radi-  
kálisokkal szemben a demokraták győztek. Az ellen-  
zéki Davidovics-lista 352 szöbbséget kapott.  
Belgrád új polgármestere Kuraundi Koszta egye-  
temi tanár lett.

— Utolsó pillanatban megmenekült a  
brassói expressz a katasztrófától. Bukarest-  
ből jelentik: Szinaja és Poiana-Tapului között teg-  
nap könnyen végzetessé válható katasztrófát sike-  
rült elhárítani az utolsó pillanatban. A Brassóból  
jövő expressz, amelynek 5 órákor kellett volna Szi-

najába érkeznie, három teljes órát késétt és emiatt  
a 204-es gyors Musteniban vesztegelt. Telefonzavar  
miatt egyszerre indították el a két vonatot, amely  
Szinaja és Poiana-T. pului között teljes menetsebes-  
séggel rohant egymásnak. A gyorsvonat egyik ka-  
tonautasa, aki idejében észrevette a fenyegető ka-  
tasztrófát, megrántotta a vészféket úgy, hogy utolsó  
pillanatban sikerült megállítani a vonatot. A gyors-  
vonaton nagy pánik tört ki. Az utasok kiugráltak  
a vonatból, amelynek következtében több kisebb  
sérülés történt.

— Pénzt közvetít egy Bourbon herceg  
a magyar kormánynak. Budapestről jelentik:  
A Budapesten tartózkodó Bourbon Lajos herceg  
ma délelőtt felkereste Vass József helyettes minisz-  
terelőnököt és egy amerikai pénzcsoport nevében  
kölcsonajánlatot tett a kormánynak. Ennek a pénz-  
csoportnak delegáltjai szintén Budapesten tartózkod-  
nak és hajlandók többmillió dollárt a kormány  
rendelkezésére bocsájtani, hogy abból hivatalnoki  
lakásokat építsenek.

\* Uj látványosság a kolozsvári Főtéren.  
Régi kereskedő szokás, hogy kirakatversenyek gy-  
kori rendezésével fokozzák a közönség vásárló ked-  
vét. Ez a praktikus szokás az utóbbi időben kezd  
kimenni a divatból, aminek ugyszólván az az oka,  
hogy a kereskedők egyénenként igyekeznek olyan  
kirakatakat rendezni, amelyek alkalmasak arra,  
hogy a figyelmet maguk felé irányítsák. Ebben a  
versengésben ma kétegytelent a főtéri Rózsa Royal-  
drogéria vezet, melynek kirakatai valóságos látványt  
nyújtanak és izléeses összeállításban mutatják be  
azt az óriási pipereszappan kollekciót, melyet napi-  
áron alól hoz forgalomba a cég.

\* מקרב לב עמוק את חבר הנדלונתו  
מר אלי עזר פייג ליום ארשיו.

מרכז עירי המורה  
\* A „Tungram” izzólámpák takarékos  
áramfogyasztása, jó világítás mellett csökkenti a  
havi kiadásokat.

**Figyelem!**  
Aug. hó 15-én megnyillik Clujon  
Renner palotával szemben levő „Parisien”  
szálloda ארטו. כשר  
**étterme.**  
Izletes konyha! Szolid árak! Pontos ki-  
szolgálás! Abonánsok elfogadtatnak! Reg-  
geli és uzsonna is kapható.  
**Albert Sámuelné vezetőse alatt**  
Kiszolgáló leányokat kerestünk!

Megnyillt a Félixfürdő tőszomszédságában  
teljesen ujonnan átalakítva, a  
**Bihar szálloda és étterem**  
Elsőrangú kiszolgálás. — ארטו. כשר kitünő  
borok. Elsőrangú cigányzenekar.

Dampfsäge in Siebenbürgen sucht p r  
sofort einen  
**Rechnungsbeamten**  
und zwei Aushilfbeamten unverheiratet  
mit mehrjähriger Praxis unter Angabe  
von Referenzen und Ansprüche. Offerte  
an Dampfsäge „Bangra” Lunca-Bradului.

Wirth, Stölzhammer, Hoffmann, Produktiv Ge-  
nossenschaft, Lauerberger  
& Glöss, Partardt Luner  
**zongoragyarak képviselője**  
Gyári árak, Telefon 4-94  
**Sternberg J., - Oradea.**

**Mín.  
Hungár  
Hagária (MTK)  
nagy**

(Cluj-Kolozsávár  
tudósítójától.) Ko-  
p h-nőre kényszer-  
zetközi tenniszvers-  
lőinek nem milder  
Az egész ország  
deklődéssel fordult  
vár többszörös baj-  
is nagy klasszisuna  
össze erejét a nem  
MTK-val. Az amat-  
delme a legizalibb  
mindszok számára,  
voltak, felejtethetle-  
letes eseményekről  
molnak be:

A KAC nemze-  
eddi eredményei  
versenye által Kolo-  
sége egy külföldi n-  
bíró népes és igazi  
delemnek lehetett a  
hatjuk meg, hogy a  
kiszüldött reprezentá-  
niszerek megállták  
ellenfelei voltak a k-  
zöny és a szombator-  
időjárás miatt a ver-  
és így még csak e-  
küzdelméről nyujtha-  
férfi egyes bajnokság  
Hölgyek Díjért foly-  
a nagybecsűkereki Ba-  
másodosztályu férfi p-  
közül Baumzwig A.  
aki a Staub—Kereke-  
vívni döntő küzdelm-  
sodosztályu női egye-  
alakult. Első lett  
Boros Dódit 6:2 (6  
Az ifjúsági bajnokság  
Erek, a KAC fiatal e-  
játékos lett, Réthy  
elsőosztályu férfi p-  
Román Ronsti—Bala-  
(Budapest), párok a  
csak ma fogják lejáts-  
eső két helyezésére m-  
Haggyibbornak. Farke-  
éd-melt kü dlem ut-  
(TC) 6:2 és 6:1 ar-  
(H) nehéz küzdelem  
Nusival három szettbe  
mel áll piháthatjuk meg  
tenniszgardája szép et-  
nemzetközi tenniszvers-  
a fiatal játékosokra, a  
Farkas Olga és Baum-  
figyelemreméltó eredm-  
délülett nyolc órákor  
fő y atják.

Temesvár. Hungár-  
nizsi 4:3 (1:3). A H-  
proficsapata Temesváro-  
mérkőzését és a külföl-  
nevet szerzett Kinizsiv-  
tudta a győzelmet kics-  
a két Senkey és Mand-  
az első felidő után nem  
reménytel hagyta el a  
arányban vezető Kinizs-  
zelemnek nézett elébe.  
tempója azonban megh-  
a Kinizsi minimális g-  
mérkőzést. A vereség o-

**Ki aka**  
Főlerakat: Császár gy-  
Kapható Clujon: Rózsa

**Weisz Adolf uriszabóságát áthelyezte Galea Regele Ferdinand 17. sz. alá**

**SPORT**

**Minimális gólaránnyal győzött a Hungária (MTK) a temesvári Kinizsi ellen**

**Hungária (MTK) — Kinizsi 4:3 (1:3). — A KAC nemzetközi teniszversenye nagy sikerrel zajlott le. — V. déli és külföldi eredmények**

(Cluj-Kolozsavar, augusztus 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsváron futballcsapatok ph-nőre kényszerültek és csak a KAC nemzetközi teniszversenye szolgált a sport kedvelőinek nem mindennapi szeszélelővel.

Az egész ország sportközvéleménye érthető érdeklődéssel fordult Temesvár felé, ahol Temesvár többszörös bajnokcsapata és a külföld előtti is nagy klasszisunk elismert Kinizsi mérte össze erejét a nemrégiben proficsapattá alakult MTK-val. Az amatőrök és professzionisták küzdelme a legizgalmasabb futballi képét mutatta és mindazok számára, akik a mérkőzésen jelen voltak, felejthetetlen élményt jelentett. A részletes eseményekről alábbi tudósításaink számolnak be:

A KAC nemzetközi teniszversenyének eddigi eredményei. A KAC nemzetközi teniszversenye által Kolozsvár sportkedvelő közönsége egy külföldi nemzetközi verseny jellegével bíró népes és igazi sporttérkékekkel bíró küzdelemnek lehetett a tanuja. Önmel állapíthatjuk meg, hogy a jugoszláv és magyar államok kiküldött reprezentánsai mellett a román teniszszekők megállták helyüket és mindenben méltó ellenfelei voltak a külföldieknek. A népes mezőny és a szombaton hirtelen rosszra fordult időjárás miatt a verseny befejezése kitolódott és így még csak egyes osztályok befejezett küzdelméről nyújthatunk képet. Az elsőosztályú férfi egyes bajnokságot, amely a Kolozsvári Hölgyek Díjért folyt, dr. Lupu nyerte meg, a nagybecskereki Balázs Istvánnal szemben. A másodosztályú férfi egyes döntőjébe 46 versenyző közül Baumawig A. (Haggibbor) került be, aki a Staub-Kerekes mecos győztesével fog vívni a döntő küzdelmet a bajnokságért. A másodosztályú női egyes helyezése végkép kialakult. Első lett Mésznyik (NAC), aki Buros Dédit 6:2 (6:1) arányban győzte le. Az ifjúsági bajnokság első helyezettje Straub Elek, a KAC fiatal és sok reményre jogosító játékos, Réthyvel (MSE) szemben. Az elsőosztályú férfi páros döntőjét dr. Lupu, Román Ronetti—Balázs (Jugoszlávia), dr. Marosi (Budapest), párok a beállott sötétség miatt csak ma fogják lejátszani. A női ifjúsági egyes első két helyezése már is biztosítva van a Haggibbornak. Farkas Olga (H) szép és megérdemelt kiérdemelt után győzte le Azslán Babát (TC) 6:2 és 6:1 arányban. Dávecseri Anci (H) nehéz küzdelem után végzett Becsánci Nusival három szettben (3:6, 6:0 6:1). Önmel állapíthatjuk meg, hogy a Haggibbor fiatal teniszgardája szép eredményekkel szerepelt a nemzetközi teniszversenyen. All ez különösen a fiatal játékosokra, akik közül Dávecseri Anci, Farkas Olga és Baumawig Bani mutattak fel figyelemreméltó eredményeket. A versenyt ma délelőtt nyolc órakor és délután négy órakor folytatják.

**Temesvár. Hungária (MTK Budapest) — Kinizsi 4:3 (1:3).** A Hungária ujonnan alakult proficsapata Temesváron tartotta meg első próbamerkőzését és a külföldön eddig is méltó hírnevet szerzett Kinizsivel szemben csak nehezen tudta a győzelmet kicsikarni. A Hungária Oeth, a két Senkey és Mandl nélkül játszó csapata az első félidő után nem valami sok győzelmi reményei hagyta el a zöld gyepet és a 3:1 arányban vezető Kinizsi egy újabb értékes győzelemnek nézett elébe. A második félidő ördöklő tempója azonban meghozta az eredményt és a Kinizsi minimális gólaránnyal elvesztette a mérkőzést. A vereség oka a kétségkívül fenn-

álló erődifferencián kívül még Ritter kapus feltűnő indiszponáltságában keresendő.

A csapatok az alábbi felállításban lépnek a pályára:

**Hungária.** Kropacek, Kocsis—Datrich, Rebró—Kléber—Nádl, Brauu—Molnár—Stoffrán—Fritz—Opata.

**Kinizsi.** Ritter, Steiner II.—Hoksári, Steiner I.—Vogl—Tesler—Tázer—Matek—Wetzer—Kilianovits.

Az első félidő eleje változó és élénk mezőnyjátékkal telik el. A 20. percben az MTK kornert ér el, Brauu egyszerű beadását Molnár biztosan fejli be. A Kinizsi a váratlan góllal élénk tempót diktál és szép, ideális játékuk nem téveszti el hatását. A 24. percben Wetzer éles kapulövését Kropacek csak pillanatnyilag tudja védeni, Matek a labdára sarkol és megszűntetik az egyenlítő gól. A 37. percben a Zsemmler által szöktetett Kilianovits beadás helyett váratlanul és élesen kapura lö, a labda a belső kapufáról a hálóba pattan (2:1). A 44. percben a Kinizsi ér el kornert, Tázer ideális beadását Vogl góllá értékesíti.

A második félidő MTK tempóval indul meg, amelyet egész félidőre keresztül megtartanak. A 17. percben Opata huzsnéteres szabadrúgása Ritter kezéről a hálóba pattan. Négy perc múlva Fritz egyéni támadással kiforszírozza az egyenlítő gólt. A 30. percben Stoffrán gyenge és guruló labdájára Ritter érhetetlen és súlyos hibájából a hálóba jut és ezzel mag is pecsételődött a mérkőzés sorsa.

Az MTK—Hungária legjobb emberei az Olaszországból leszerződött Fritz, továbbá Molnár és Opata voltak. A fedzetsorban Rebró és Datrich játéka megaslott ki. Kinizsi az első félidő játéka után a második félidőben maglehatósen győngs játékokat produkált és csak Hoksári elsőrangú játéka védte meg Kinizsit súlyosabb vereségtől. A sokszer főnyi tőmegtől végignézett mérkőzést dr. Morar Tsófil vezette.

**Marosvásárhely.** Brasovia—MSE 4:1 (2:1). Bíró Fehér. Az MSE az eredmény dacára egyenrangú ellenfele volt a brassói csapatnak, de nagy balszerencsével játszott. A Brasovia góljait Tóth (2) és Ágoston (2), az MSE-t tizenegyesből Glancmann II. rugta.

**Torda.** TSC—Sodronyipari SC Aranyosgyéres 3:1 (2:0), barátságos, bíró Vizi.

**Nagyvárad.** NAC—Törökvis 1:1 (1:0), barátságos, bíró Balogh. Erős, heves mérkőzés, melynek első félidőjében a NAC, a másodikban a Törökvis támadt többet. A vezetőgól a 20. percben kornertől a NAC éri el Ströck Albi fejese révén, a második félidő 25. percében Török egyenlít.

**Makkabea.** Amateure 2:1 (2:1), barátságos, bíró Szántó.

**Arad.** AMTE—ATE 1:0 (0:0). Vasas-vándordíj mérkőzés, bíró Kinizsi. A győztes gólt Stoffa rugta. **Hakoah.** Olimpia 2:2 (1:1) barátságos, bíró Fővényi.

**Zsombolya.** Patria Temesvár ZsMTE 3:1 (3:0) barátságos.

**Szatmár.** CFR Nagyvárad—Törökvis 4:0 (1:0) barátságos.

**Biztosítva van a vasárnapi FTC mérkőzés.** Az FTC kolozsvári vendégszereplését illető tárgyalások befejeződtek és miután a bel- és külügyminisztérium approbálta a Ferencvárosi Torna Club játszási engedélyét, biztosra vehető, hogy augusztus 22 én, vasárnap, Kolozsvár sportkedvelő közönségének nem mindennapi attrakcióban lesz része. A KAC—Haggibbor kombinált csapat felállítására vonatkozólag a hét folyamán fog intézkedés történni, amennyiben Frontz Dóme, a Haggibbor

jönévi trénera a hét folyamán a két klub között tréningmérkőzést fog tartani és a mutatott formák alapján fogja a két klub vezetősége a csapatot összeállítani.

**Elutaztak az Európa-bajnokságra kiküldött kolozsvári uszók.** A kolozsvári szövetség által az Európa-bajnokságra kijelölt uszók a ma éjjeli személyvonattal elutaztak Nagyváradra, ahol a váradai uszókhoz csatlakozva folytatják útjukat Budapestre. Kolozsvárról Selceanu Grigore, szakosztályi elnök vezetésével Bányai René, Péntek, Császár, Schulmeister, Maroz és dr. Snyarics Makica vesznek részt a tanulmányut-jellegű túrán.

**Külföldi eredmények.**

**Berlin.** Berlin—Budapest 4:3 (0 2).

**Bécs.** Rapid—Slavia Prága 4:3 (2:2).

**Varsó.** Hakoah (Bécs)—Polonia 6:6 (4:0).

**Zongorák olcsóbbak lettek!**

Sikerült egy bécsi zongorakartárt előnyösen megvennem, amíg a készlet tart, leszállított árák.

**Sternberg — Oradea**

Bulevardul Regele Ferdinand 14.

Mozik műsora augusztus 15-én

**Select-mozgó**

Közkívánatra, csak egy napig.

Repriz.

Repriz.

**Serajevói kettős gyilkosság**

Holnapról: Elsülyedt világ.

**Urania-mozgó**

**A sátán láncai**

hatalmas filmdráma, a főszerepben Ossip Runicci és Pawlowna világhírű művészek.

**Apollo-mozgó**

**átalakítás miatt szünetel**



**Hess**

mérlege minőségi munka

**Hess Victor, Sibiu**  
első romániai mérleggyár.

**Karcsu és elegáns lesz a bokája**

a Clark-féle pártisi BANDES „L”

testszinü

gummitekercs

használatá által.

Párja 500 Lei használati utasítással.

Láthatatlan a harisnya alatt.

Tennisznél, sportnál nélkülözhetlen

Romániai képviselő: Benkó Miklós.

Főelárusító:

KELEMEN gyógyszerár

Sighetul-Marmatiei

(Máramarosziget)

Kapható minden jobb drogeriában

és gyógyárban.

Óvakodjunk silány utánzatoktól!

**Ki akar szép lenni?**

Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha **Mária szeplő krém-et** használtak. Hatásáért felelőség! Fehéjít Ártalmatlan, **Ára 30 L.**

Főlerakat: Császár gyógyszerár, Tg. Mures, Albina-palota, 8 tégelynél díjmentes [postai szétküldés. Kapható Clujon: Rózsa-drogeria, Aradon: Wojtek és Weisz drogeria, Oradea-Mare: Apollo drogeria

# KÖZGAZDASÁG

## Rövidesen megalakul a rádió-elosztó részvénytársaság

**A részvények 40 százalékat nyilvános jegyzésre bocsátják. A felvevőkészülékek gyártása és eladása nem lesz monopólium. Háromszáz lej lesz egy hallgatóállomás előfizetési díja**

(Bukaresti-Bucarest, augusztus 16. Az Uj Kelet tudósítójától). Megbízható értesüléseink szerint a közeli napokban bocsátja ki az állam a kommercializált rádió-elosztó társaság részvényeladási felhívását. Mint ismeretes, Európában ma csak Romániának, Bulgáriának és Görögországnak nincsen még rádióleadó állomása. Ennek a hiánynak megszüntetésére szavaztatta meg a kormány a parlament elmult ülészakánának egyik legutolsó ülésében a rádió-elosztó társaságról szóló törvényt. A törvény alapján rövidesen megalakuló rádió-difúziós társaság feladata az lesz, hogy állami felügyelet alatt irányítsa a romániai rádióforgalmat, amelynél az állam és a magánosok érdekei összehangásban legyenek. A társaság épen ezért csak a rádióhírek leadására kap monopóliumot, míg a rádiókészülékek és állomások előállítása és beszerzése szabadforgalom tárgya marad. Hallgatókészülékek gyártásával tehát minden belföldi iparvállalat, forgalombahozatalukkal pedig bármelyik kereskedelmi cég akadálytalanul foglalkozhat.

A társaság működését ötvenmillió lej alap tőkével kezdi meg, amelyből 30 milliót, azaz hatvan százalékot az állam ad, míg a fen-

## **Három-négy milliárd kiadástöbblet szerepel az új költségvetésben.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium most készíti a jövő évi költségvetés előtervezetét. Az új költségvetés 3-4 milliárddal több kiadást irányoz elő. Manoilescu államtitkár kijelentette, hogy ez a kiadástöbblet semmiesetre sem hárul az adófizetőkre.

## **Összehívták a legfőbb vámbizottságot.** Bukarestből jelentik: A legutóbbi minisztertanács határozata értelmében Lepadatu pénzügyminiszter még ezen a héten összehívja a tudvalevőleg szünetelő legfőbb vámbizottságot. A legfőbb vámbizottság folytatni fogja a behozatali vámterefá revízióját, hogy idejében elkészülhessen az erre vonatkozó törvényjavaslattal, amely a parlament őszi ülészakájában már szavazás alá kerül.

## **Vámügyi szótárt állít össze a pénzügyminisztérium.** Bukarestből jelentik: Az ipari és kereskedelmi élet, valamint a specialisták által már régóta érzett hiányt igyekezik pótolni a pénzügyminisztérium azzal, hogy Manoilescu államtitkár kezdeményezésére elhatározta, hogy összeállítja Románia vámügyi szótárát. A vámügyi szótár a vámtarifára és a vámkezelésre vonatkozó minden adatot fog magában foglalni. A komoly és hosszadalmas munka anyagának összegyűjtésével és rendezésével a pénzügyminisztériumi tanulmánybizottságot bízzák meg.

## **Megkezdik az egykori monarchia állampapírjainak felosztását.** Párisból jelentik: A jövátételi bizottság befejezte az egykori osztrák-magyar monarchia állampapírjainak felosztási munkálatait. Felosztás alá kerülnek a következő értékű papírok: négyezszázalékos osztrák aranyjárdék, négyezszázalékos magyar járadék, négy és felezszázalékos osztrák kincstári utalványok 1914. négy és felezszázalékos magyar járadék, 1913. és 1914., az 1910. évi négyféle négyezszázalékos magyar járadék, háromszázalékos osztrák vasúti kötelezvény frankban, ugy a régi, mint az új vasuthálózatára vonatkozólag és az 1910. évi négyezszázalékos osztrák vasúti frankkötelezvények. Ezeknek az adósságoknak rendezése a prágai egyezmény és a párisi pótcsekkönyv kiegészítését tartalmazó innsbrucki jegyzőkönyv alapján történik és pedig a háború előtti osztrák-magyar állampapírok tulajdonosainak közös pénzintézet útján, amelynek székhelye Párisban van. Ez a pénzintézet azzal kezdi meg működését, hogy újra beosztja az értékpapírokat és ismét megkezdí azok kamatszolgáltatását, illetve ellátja azokat új kamattal. A jövátételi bizottság értekezését háldott erről valamennyi érdekelt kormányknak.

maradó 20 millió lejt nyilvános részvényjegyzéssel akarja összehozni. Az állam aportja egyrészt a regalejogból áll, amelyet 20 millió lejre becsülnek, míg a természetbeni hozzájárulás, épületek, berendezés és készülékek értéke 10 millió lej. A regalejog ellenében az állam az évi előfizetési díjaknak legalább 30 százalékát kapja. Ebből a 30 százalékból kétharmadot magának tart meg az állam, a fennmaradó összeget pedig elosztja azon községek között, ahol felvevő állomások fognak működni.

Hir szerint a törvény értelmében bárkinek joga lesz felvevőállomást berendeznie és a rádióamatőrök olcsó, ezer lejnél sem drágább készülékeket is fognak alkalmazhatni. Egy ilyen készülék előfizetési díja évenként nem fogja meghaladni a háromszáz lejt.

A rádió-difúziós társaság megszervezésére a kormány bizottságot nevezett ki, amelynek elnöke Musceleanu professzor, igazgatója pedig dr. Giurgea Emil. A bizottság tagjai között van az iparügyi, közlekedésügyi minisztérium, a vezérkar és a mérnöki kamara egy-egy delegátusa.

Azok az értékpapírok, amelyek az osztrák-magyar monarchia utódállamainak területén kívül lettek lebélyegezve, minden különös formalitás nélkül bekerülnek a párisi pénzár ügykörébe. Az értékpapírok bemutatásának határideje 12 hónap, amelynek kezdetét a párisi pénzár a megfelelő időpontban közölni fogja az érdekelt államokkal.

## **Három külföldi bank bukaresti intézete devizaautorizációt kapott.** Bukarestből jelentik: A Banca Nationala értesítette a Banca Elvetiana Romana, a Banque Belge pour l'Etranger és a Banca Viticola pénzügyintézeteket, hogy engedélyt kaptak devizaoperációk lebonyolítására. Ezzel az intézkedéssel régi konfliktus oldott meg békés úton. Ismeretes ugyanis, hogy a liberális kormány külföldi pénzügyintézeteknek semmilyen körülmények között nem volt hajlandó devizaautorizációt adni, mert arra számított, hogy liberális tőkével nacionalizálni fogja ezeket a bankokat. Az érdekelt pénzügyintézetek közül erre a Banque Belge azzal fenyegetőzött, hogy kivonul a román pénzpiacról. A konfliktus akkor úgy sikerült elsimítani, hogy a külföldi bankok bizonyos enyhítéseket kaptak a devizaügyletek lebonyolítása terén. Most arután az új kormány, amely premonszirozott hiva a külföldi tőke közreműködésének, végleg megadta a devizaautorizációt a három legnagyobb külföldi pénzügyintézet bukaresti expozitúrájainak.

**Siessen ספרים התורה arendelésel.**  
A legelőször beavatási forrás zsidó rituális cikkekben a 30 év óta fennálló Románia első könyvkereskedése  
**ROSENZWEIG ANTAL**

Bejegyz. cég Cluj, Piata Mihai Viteaul 38. (Saját ház)  
Nagy választékban beszerezhető mindenféle torzítású Machserek מַחְסָרִים. Mirjam k. Imakövek, selyem és gypsu Tuleszek טוליות  
A nagy ünnepi fűcsikknek árjegyzéke  
1 garn. diszkótés és magyar vegynémet fordítással, 4 kötet vázon ..... L. **380**  
1 garn. diszkótés magyar vagy német fordítással, 9 kötet vázon ..... L. **850**  
1 garn. diszkótés és zsargon fordítással, 1 kötet L. **140**, 2 kötet ..... L. **210**  
1 kötet diszkótés פנינים רב fordítással, 1 kötet L. **200**, 4 kötet ..... L. **350**  
1 garn. diszk. zsargon ford. 5 vagy 9 kötet L. **850**  
Selyem Tuleszek, felszerelve ezüst vagy arany dresszel, nagyság szeint ..... L. 500-1200  
Gypsu és türáis Tuleszek gyári árbau, szám szerinti nagyság L. 550-1000. Jomkipur s.pka. selyem libertin ezüst vagy arany dresszel L. 120  
Mirjam vászonkötésben L. 225. Imitált bőr L. 250, valódi bőr L. 600. Szliche füve L. 20, köve zsargon forlításal L. 80. — Postal megrendeléseket azonnal szállítok, meg nem felelőt visszaveszek.

## TÖZSDE

Augusztus 16 án

A lej Zürichben 237.50—237.50, Párisban —, Budapesten 326, Bécsben 327.50, Prágában 15.55, Berlinben 193.70

Kolozsvár. A piac lanyha és üzlettelen. A lej zürichi utózárlata fél pont javulást mutat. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30.70—30.80, Prága 6.42—6.45, Budapest 325—328, Páris 5.96—6.05, Zürich 42.00—42.25, Newyork 218.00—218.00, London 1055—1060, Milánó 7.10—7.20.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.20, Amsterdam 207.15, Newyork 517.50, London 2514.25, Páris 1405.00, Milánó 1695.00, Prága 1532.50, Budapest 72.30, Belgrád 912.50, Bukarest 237.50—237.50, Varsó 56.50, Bécs 73.20.

Bukarest. Devizák: Páris 6.00, Berlin 52.00, London 1065.00, Newyork 218.75, Milánó 7.25, Zürich 42.50, Bécs 81.00, Prága 6.50, Brüsszel 5.75 Budapest 31.10.

Bukarest. Valuták: Napoleon 875, német márka £2.00, leva 160, török lira 120, font sterling 1065, francia frank 6.10, svájci frank 42.00, olasz lira 6.70, drachma 2.60, dinár 8.90, dollár 219.00, lengyel forint 18.00, osztrák schilling 32.00, magyar korona 32.00, cseh korona 6.60, belga frank 6.30, holland forint —.

## Kérje

mindenhol Dreher-Haggenmacher  
sörgyártmányait!

Márciusi világos

**Dacia extra special.**

Bavaria dupla maláta.

## A kezek, lábak és a hónalj

erős és kellemetlen izzadása ellen a

## Rapidol

izzadság elleni szer azonnal használ.

Illata kellemes, használata kényelmes.

**Egy üveg ára 45.— lej.**

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Postán szállítja utánvétellel, díjmentesen (1 üveg ára 50.— lej, 2 üveg 90.— lej, 3 üveg 130 lej.)

**FARMAX Braşov,**

Postafiók 53. — Vezérképviselet: Amphora Rt. Brassó

## Hölgyek figyelmébe

ajánlom, hogy arc és kézünomitásra csak a teljesen ártalmatlan

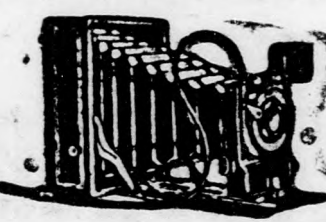
**AMO** orémet és hozzávaló

**AMO** poudert és szappant használják.

## Egyetlenegy

tégely már teljes hatással finomítja és fehériti a bőrt.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. — Pórkártár: **Dr. Kohn Gyula** gyógyszerár — Cluj.



Vidéki amatőrfényképezők kerjenek a jegyzéket  
**POLITZER**  
fotóáruházától Carei-Mare. Vidéki szétküldés. Alapítotatt 1896.

**Olcso vászoncipő árusítás 230 leltől!**  
**GONDA TESTVÉREK**  
 cipőárúházaiban Cluj, Calea Regele Ferdinand 25. Főpostával szemben  
**Oradea, Bul. Regele Ferdinand No 5.**

**A közönség által elismert legjobb sör márkák:**

a kolozsvári **GZELL** sörfözde

**„URSUS“**

világos,

**„HERKULES“**

barna különleges sőrei mindenütt kaphatók!

**A constantai községi játékkaszinó megnyitása.**

**Brasserie étterem. - Danzing speciális Jazz-Banddal.**

A Terrazon elsőrendű ételneműek szolgáltatnak fel. — Frieda Lopez urhölgy vezetése mellett klasszikus zenekar.

**Hotel Restaurant Palace**

Elsőrangú és egyedüli a maga nemében. G. Finochi ur vezetése mellett.

**Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.**

Cluj, Piata Unirii No 7. — Saját tőkéi 48,000,000 lej. — Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székyudvarhely. Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed. Áruraktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerű ügyet elönyösen végez.

**Természetes ásványviz.**

**VICHY**

Ovakodjunk az utánzatoktól.

A francia állam forrásai:

**Celestin** bevált: csuszál, hólyagbántalmaknál, cukorbetegségnél, izületi fájdalmaknál.

**Grand-Grille** kitűnően használt májbetegségekben.

**Hopital** gyomor- és májbetegségekben.

Vichy-Etat só lugsavas, emészthető viz házikészítése Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést



**Turini FIAT autók**

kizárólagos képviselők, Bihar- és Szilágy-megyékre.

Legújabb típusu 509 és 503-as autók raktáron.

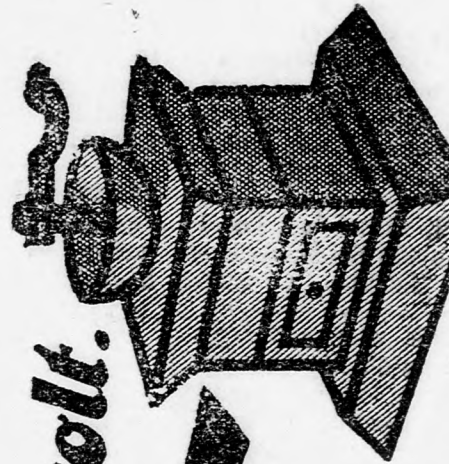
**VELOCITAS garage (box)**

Oradea, Str. Ciorogariu (Uri-u.) 14. — PIRELLI gumilerakat.

ארמ. כשר. סאלאמי אונד ועלכווארען  
 מאבריק אונד פלייש האלע

**Schnabel Hermann**

Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74.  
 Megrendelések feltűnő olcsó áron, utánvét mellett eszközöltnék. שרשך ושרשך ושרשך

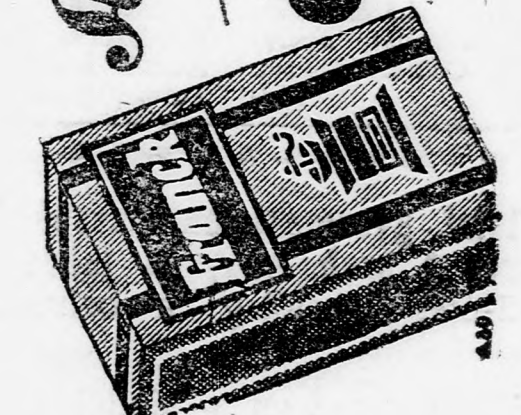


*Amint nagyanyánk csökeledett helyes volt.*

**dobozos Valódi Franck-kal**

„O c s a k

főzte kávéját. Ez a bab-és gabonakávéhoz még ma is a legfinomabb és legjobb pótlék és az is fog mindig maradni.



**Figyelem!**

Vételkötelezettség nélkül tekintse meg raktárunkat. Meggyőződik, hogy kötöttárunkban, valamint harsnyák és koztyúkban legolcsóbb a HELIOS lerakat (Fötér No 7.)

### APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Álláskeresőknek 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

**Előkelő zsidó urinő,** leányokat, akik a sibiui iskolákat akarják látogatni, teljes ellátásra elfogad. Gondos házi-nevelés biztosítva. Anna Ritter, Sibiu, Str. Reissenfeld 13. 1563

**Könnnyű, félfedeles kossi** olesin eladó Schwartz kocvánál Teleki-u. 2. 1565

Keresünk azonnali vagy eszjére való belépésre egy nőtlen izr. vakcsesredő se édet román, magyar nyelvismerettel, fűszerhez is értő előnyben részesül. Ajánlatok életkor, fizetési igény megjelöléssel kér Deutsch és Geist, Ludas. 1566



**Észlelőt** a legmagasabb napi áron vásárol a

**Tacámul** ezüsttáru és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

**Textil utazó Erdélyben** és Bánátban jól bevezetve, jó referenciákkal, román, német, magyar nyelvismerettel textil vagy rozszakmában fixre vagy provizióra, esetleg delcrédit mellett keres. Megkereséseket „Garancia” jellegre (Lóbl hírlap) iródba, Arad. 1567

Urilány tutorozott szobát keres. — Cimet a kiadóba kér.

Önálló borkereskedő sőgorom részére keresek intelligens zsidó urilányt 300.000 lei hozamánnyal. Csak hozzátartozók komoly levelére válaszolok. „Borkereskedő” postrestint Cluj. 1568

Teljes ellátásra jó házból való két fiu gyermeket zongora használata elfogadok. Özv. Rosenberg Károlyné, Oradea. Váradi Zsigmond-u. 25. 1569

Uricsalád gyermekét teljes penzióba elfogadja ort. középisk. tanár Nagyváradon. Zsidónevelés, zongorahasználat, nyelvoktatás. Cim a kiadóban. 15 0

**Fiatal, gyermektelen házaspár keres** üres 1 szoba-konyhás lakást aug. 15-ére, lehetőleg a belvárosban.  
\*  
Szives ajánlatot a kiadóhivatal továbbít **Magas bér** jellege alatt.

**Intelligens zsidó családnál,** középiskolai tanuló, teljes ellátást kaphat, zongora és fűrdőszoba használattal. Cim a kiadóhivatalban. 1573

Kiadó két üzlethelyiség, egy pékség és lakás Rudolt-ut 40. Értékesíthető a hirtulajdonosnál.

**Eladó** hálószoberendezés Monostori-ut 5f.

Zsidó urilány teljes ellátást kaphat uricsaládnál zongorahasználattal. Cim a kiadóban.

Eladó ház a Monostori uton, esetleg üzlethelyiséggel. Ára 200.000 lej. Cim a kiadóban.

Iskolába járó leánykát ellátásra elfogad izr. uricsalád Marosvásárhelyen, zongorahasználat, francia társalgás. — Érdeklődni: Franco Romana Biztonsítónál, Tg-Mures.

Zsidó nevelő-tanítónő nyelvismerettel állást keres. Ajánlatokat „Tanítónő” jellegre a kiadó továbbít. 1568

Két intelligens lány tartbut közeleben, teljes ellátást kaphat, zongorahasználattal. Cim a kiadóban.

**Kiadó** 3 szoba, konyha, mellék helyiségekkel a Vasvári Pál uton. Érdeklődni lehet Németh István szabónál Deák Ferenc és Bolyay utca sarok. 699

Két nagyobb iskolás lány szeptember 1-re lakást és teljes ellátást kaphat zsidó családnál, a főtér közelében. Cim a kiadóban.

Intelligens izr. urinő elfogad teljes ellátásra zongorahasználattal és tanítással jó családból iskoláslányokat. — Oradea-mare, Bethy Ödön-utca 42. I. emelet 7. Berger Antalné.

Nevelőnőnek ajánlkozik uriházhoz szept. 1-re zongoratanárnő, aki franciául, németül és festeni tanít. Ajánlatokat Madame H. Kastell Lucani judetal Turdaarics címre kér. 1572

**Pályázat**  
A Sighetul-Marmatiei-i aut. szefard izr. hitközség zeneileg képzett kántort keres. Fizetés megegyezés szerint. Pályázók felkéretnek, hogy eddigi működésüket, életkort és családi állapotot igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket az elnökség címére beküldeni sziveskedjenek. Próbaelőadásra csak a meghívottak bocsájtatnak. Comunitatea izr. sefardá Sighetul Marmatiei.

### A Kishitelbank és Takarékpénztár Részvtárs. hirdetménye.

Közöljük összes részvényeseinkkel, hogy az összes jegyzett részvényeinknek legutolsó kiegyenlítési határideje 1926 szept. hó 15. Felkérjük, hogy hátralékaikat ezen időpontig teljesen kiegyenlített sziveskedjenek. Az 1926 szept. hó 15-ig netalán ki nem egyenlített hátralékkal az illető részvényjgyző, mint nála kihelyezett kölcsönrel lesz megterhelve és ezen tartozását kamattal együtt lesz köteles az intézetnek megfizetni. Oradea, 1926. augusztus hó 12.

Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. (Piata M. Viteazul 11.)

### Nr. 270—1926. Pályázati hirdetmény

Az oradei orth. izr. hitközség polgári fiu és leány-iskoláiban a következő tanszékekre hirdeti pályázatot az iskolások:  
Két román nyelvi (egy férfi, egy női), egy francia nyelvi, egy féldr.rajz-történelmi, egy rajz-kézi munka és ének tanszékére. Ez állások elnyeréséért folyamodhatunk kellő gyakorlattal bíró okleveles középiskolai, vagy polgáriiskolai tanárok, kik az előírt képesítéssel rendelkeznek. Javaldalmzás az államiskével egyenlő.  
A hiteles okmányokkal kellően felszerelt pályázati kérvények augusztus hó 25-ig az iskolák igazgatóságának címezve küldendők be. Oradea, 1926. augusztus 10.

Bíró Márk, igazgató. Mittelmann Jakob, iskészi elnök.

**Róth** cipésznél Szép-u. 2. sz. alatti készítőnek a legújabb divatu cipőkülönlegességek.

**Kadima-nyomda**  
SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM  
Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10  
Készülnek  
Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadatok és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levélpapírok, báli és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.  
Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomdája  
Kérjen ajánlatot

**Dr. Negula-féle SZANICORIUM**  
szanitarium, a betegség szállítás és kezelésére.  
Dr. Valer, sebész-főorvos  
Oradea, Fellegváros 7. a. Telefon 740

### SZINHAZ MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei.

**Fej vagy irás?** Ennek a hétnek már meg van a nagy szenzációja. Az első premier, melyen a Magyar Színház Lakatos László Budapesten nagy sikert aratott Fej vagy irás? című színművét mutatja be a drámai együttes. Baróti Erzsí, Marsi, Laczkó, Kőszegi, Kemény, Homokay, Mihályfi, Izsó játszó a vezetőszerepeket a Fej vagy irásban. Érdekes véletlen, hogy az amerikai színpadokon is most lesz a Fej vagy irás? bemutatója. A Magyar Színház szerda, csütörtök és vasárnapra tűzte ki előadását.

**Alvó férj.** A szezon végén a legjobban sikerült vigjáték az Alvó férj volt. Minden egyes előadáson telt nézőtér kacagott Szenes ötletein és valószínű, hogy még sokszor fogja kívánni a publikum ezt a mulatságos vigjátékot.

Heti műsor  
Kedd: Süt a nap. (Réthely Ödön rekedtsége miatt a Süt a Nap ma esti előadásán Sámsón Mihály szerepét Cselle Lajos fogja játszani. Szentgyörgyi István fellépésével. Sorozatsz. 5.)  
Szerda: Fej vagy irás? (Ujdonság, először. Sorozatszám 6.)  
Csütörtök: Fej vagy irás? 2-odszor. Sorozatsz. 7.)  
Péntek: Alvó férj (Ujdonság 6-odszor. Sorozatsz. 8.)  
Szombat: Csókoljon meg! (Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 9.)  
Vasárnap 6 kor: Fej vagy irás? (Ujdonság 3 adszor. Leszállított helyárrakkal. Sorozatszám 10.)  
Vasárnap este 9-kor: Antónia. (30-adszor. Poor Lili fellépésével. Sorozatszám 11.)

### Hirdessen az Uj Keletben